XX 322
Хх 322
3 N1-176
76 NN

Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная Партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

№ 1 (6883) | 1 студзеня 1941 г., серада | ЦАНА 10 КАП.

З новым годам, таварышы!

Да новых перамог!

Новы, 1941 год! Сыны і дочкі нашай соцыялістычнай радзімы сустракаюць новы год з велізарным жаданнем працаваць яшчэ лепш, чым у прайшоўшыя годы, аддаць усю сваю энергію, усе свае веды на карысць соцыялізма. 1941 год адкрывае для працоўных нашай краіны яшчэ больш шырокія і бліскучыя перспектывы прымянення творчых сіл у любой галіне народнай гаспадаркі: у прамысловасці, у сельскай гаспадарцы, культуры, навуцы. Гэты год будзе годам далейшага ўмацавання гаспадарчай і абароннай магутнасці нашай радзімы.

Найвялікшая мэта — будаўніцтва комуністычнага грамадства — запальвае ў сэрцах працоўных незгасальны агонь працоўнага энтузіязма. Чэсна працаваць на карысць сваёй соцыялістычнай радзімы, клапаціцца аб яе працвітанні, аб яе магутнасці — благародны абавязак кожнага грамадзяніна СССР.

Краіна Советаў сустракае новы год вялікім творчым уздымам, разгортваннем соцыялістычнага спаборніцтва ў чэсць XVIII Усесаюзнай партыйнай канферэнцыі. Уключыўшыся ў гэтае спаборніцтва, калектывы рабочых, інжынераў, тэхнікаў і служачых бяруць на сябе абавязацельствы працаваць так, каб з першых-жа дзён новага гаспадарчага года выконваць і перавыконваць гаспадарчыя планы.

Новы год дасць краіне больш збожжа, метала, вугалю, нафты, больш самалётаў, танкаў, паравозаў, вагонаў, станкоў, трактараў і камбайнаў.

Прайшоўшы 1940 год увойдзе ў летапіс нашай краіны, як год велізарных палітычных і гаспадарчых перамог, атрыманых пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі, пад геніяльным вадзіцельствам правадыра народаў вялікага Сталіна.

Як гіганцкі вырас за гэты год наш Советскі Саюз! Краіна соцыялізма дзякуючы сваёй магутнасці, дзякуючы мудрай сталінскай знешняй палітыцы, адстаяла мір, забяспечыла мірную творчую працу мільёнаў советскіх людзей. Гераічная Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот разграмілі белафінаў, адыгрываўшых ролю агентуры імперыялістычных падпальшчыкаў вайны. Капіталістычнаму свету ў прайшоўшым годзе прыйшлося пасунуцца і адступіць. Пад сцягі Советаў сталі Заходняя Украіна, Заходняя Беларусь, народы Бесарабіі, Паўночнай Букавіны, Літвы, Латвіі, Эстоніі. Насельніцтва Советскага Саюза павялічылася на 23 мільёны чалавек і налічвае зараз 193 мільёны чалавек. СССР стаў Саюзам шаснаццаці брацкіх рэспублік.

Свету капіталізма мінулы год прынёс буйнейшыя патрасенні. 1941 год капіталістычныя краіны сустракаюць пад грукат гармат, гул снарадаў і ўзрывы бомб.

Полымя другой імперыялістычнай вайны ўсё расшыраецца. Новыя дзяржавы і народы ўвяргаюцца ў крывавую бойню.

І толькі наша Краіна Советаў, апіраючыся на магутную Чырвоную Армію і Ваенна-Марскі Флот, сустракае 1941 год упэўнена і бадзёра, ведаючы, што новы год зноў нясе нам вялікую радасць свабоднай творчай працы.

Паняцці—праца і абарона радзімы зліліся ў сазнанні нашага народа ў адзінае цэлае. Шахцёр, які здабывае вугаль, канструктар, які збірае машыну, трактарыст, які заворвае палі, — кожны з іх умацоўвае абарону советскай краіны. Кожны на сваім пасту — на фабрыцы і заводзе, у калгасе і МТС, у школе і навуковай лабараторыі выконвае свой вышэйшы абавязак — умацоўвае абаронную магутнасць сваёй дзяржавы.

Прайшоўшы год быў азнамянован радам важнейшых мерапрыемстваў советскага ўрада, накіраваных на далейшае ўмацаванне эканамічнай і ваеннай магутнасці нашай вялікай радзімы. Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня ўведзен 8-гадзінны рабочы дзень, 7-дзённы тыдзень і забаронена самавольнае пакіданне работы на прадпрыемствах і ва ўстановах. Указ ад 10 ліпеня паставіў перад усімі працоўнымі задачу рашучага паляпшэння якасці выпускаемай прадукцыі. У кастрычніку 1940 года советскі ўрад прыступіў да стварэння магутных дзяржаўных працоўных рэзерваў, што павінна забяспечыць арганізаванае папаўненне соцыялістычнай прамысловасці і транспарта кадрамі кваліфікаванай рабочай сілы. Гэтыя мерапрыемствы былі горача сустрэты ўсім советскім народам і выклікалі магутны ўздым палітычнай і вытворчай актыўнасці рабочых, калгаснікаў і інтэлігенцыі.

У Беларускай ССР, як і ва ўсім Советскім Саюзе, шырока разгарнуўся стаханаўскі рух. Многастаночнае абслугоўванне, сумяшчэнне прафесій, скарасныя метады работы, масавы рух за будаўніцтва дарог, асушку балот, будаўніцтва калгасных вадаёмаў — усё гэта яркія праяўленні ўсенароднай творчай ініцыятывы, крыніцы якой невычарпальны.

Перад з'яднаным беларускім народам у 1941 годзе адкрываюцца велізарнейшыя перспектывы. Вялікага развіцця дасягне прамысловасць рэспублікі. 1941 год з'явіцца годам пачатку шырокага скарыстання торфу для вытворчасці раду хімічных прадуктаў. На базе буйных тарфяных масіваў разгорнецца будаўніцтва вялікіх электрастанцый. У 1941 годзе будуць значна расшыраны станкабудаўнічыя заводы рэспублікі, усё больш будзе развівацца тэкстыльная прамысловасць. У гарадах і раёнах рэспублікі вырасце колькасць прадпрыемстваў па вырабу тавараў шырокага спажывання, павялічыцца выпуск шарсцяных і ільняных тканін, абутку, трыкатажных і галантарэйных тавараў. Рост прамысловасці рэспублікі будзе спрыяць яшчэ большаму задаво探ленню ўзросшых запатрабаванняў працоўных.

Пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы нашай рэспублікі, як і ўсёй Краіны Советаў, выраслі выдатныя кадры. Яны паказваюць узоры стаханаўскай работы. Як сапраўдныя наватары, яны ламаюць старыя тэхнічныя нормы, адкрываюць новыя магчымасці для далейшага росту прадукцыйнасці працы, памнажаюць багацці нашай радзімы. Тысячы перадавых калгасаў рэспублікі дзейна рыхтуюцца да Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі ў 1941 годзе.

Міжнародная абстаноўка патрабуе ад советскіх грамадзян выключнай арганізаванасці, жалезнай дысцыпліны, напружання ўсіх сіл і здольнасцей. Ва ўмовах складанай міжнароднай абстаноўкі, багатай усякімі нечаканасцямі, важнейшай задачай у 1941 годзе астаюцца беспупынныя клопаты ўсяго советскага народа аб далейшым умацаванні эканамічнай і ваеннай магутнасці краіны соцыялізма.

Трэба няспынна змагацца за выяўленне новых рэзерваў, якія тояцца ў прамысловасці, у сельскай гаспадарцы, за найстражэйшую эканомію матэрыяльных і грашовых сродкаў. Новы, 1941 год будзе праходзіць пад сцягам неаслабнай барацьбы за ўмацаванне працоўнай дысцыпліны, за высокую якасць прадукцыі, за строгае захаванне тэхналагічнай дысцыпліны. Ад поспехаў гаспадарчага будаўніцтва ў 1941 годзе ў многім залежыць выкананне ўсяго плана трэцяй сталінскай пяцігодкі.

193-мільённы советскі народ, аб'яднаны ў магутны Саюз Советскіх Соцыялістычных Рэспублік, узброены геніяльным вучэннем Маркса — Энгельса — Леніна — Сталіна, натхнёны вялікімі ідэямі комунізма, пад кіраўніцтвам сваёй роднай партыі большэвікоў упэўнена і бадзёра ўступае ў новы, 1941 год.

Новы год нясе працоўным краіны соцыялізма новыя радасці і шчасце.

З Новым Годам, таварышы!

1941 ГОД

Колькі гіне людзей
на свеце,
Колькі кінута сіл
на звод!
Толькі мы,
як заўсёды, сустрэцім
Па-святочнаму
новы год.
Год стары
адыходзіць з пашанай.
За яго мы ўздымаем
тост!
Пяць рэспублік —
сясцёр адданых —
Узвышаюць
радзімы рост.
Узраслі мы
на сушы і моры,
А для ворага скажам:
Знай!
На Балтыйскім
стаяць лінкоры,
І не дрэмле
сівы Дунай.
Самі знаем,
што многім прысніцца,
Пракапаліся
ў тым не раз, —
Наша нафта
і наша пшаніца.
Толькі наша, —
яно для нас!
Мы багаты яшчэ
і на порах,
Нагатове
і танкаў строй,
Нават неба
дрыжыць ад матораў...
Вось на сэрцы таму
спакой.
З мудрым словам,
як-быццам з паходняй,
І між мораку бур
відно.
Сабярэмся, таварышы!
Сёння
Сорак першы
глядзіць у акно.
Сядзем разам
І ёлкі засвецім,
Вып'ем чаркі
за горды народ!
Хай-жа нашы
шчаслівыя дзеці
Свой вясёлы вядуць карагод!

Пятрусь БРОЎКА.

Навагодні бал у мінскім Доме Чырвонай Арміі

Вясёлай была навагодняя ноч у мінскім акруговым Доме Чырвонай Арміі імені К. Е. Варашылава. На бал, прысвечаны сустрэчы новага года, сабраліся камандзіры, палітработнікі і члены іх сем'яў.

За 10 мінут да наступлення новага года рэпрадуктары разнеслі па памяшканню шум Чырвонай плошчы Масквы. У 12 гадзін ночы разам з боем крамлёўскіх курантаў запалілася ілюмінацыя на двух вялікіх навагодніх ёлках.

Вялікія навагоднія канцэрты адбыліся ў канцэртным і калонным залах. Са спецыяльнай праграмай выступілі артысты маскоўскага канцэртнага аб'яднання.

(БЕЛТА).

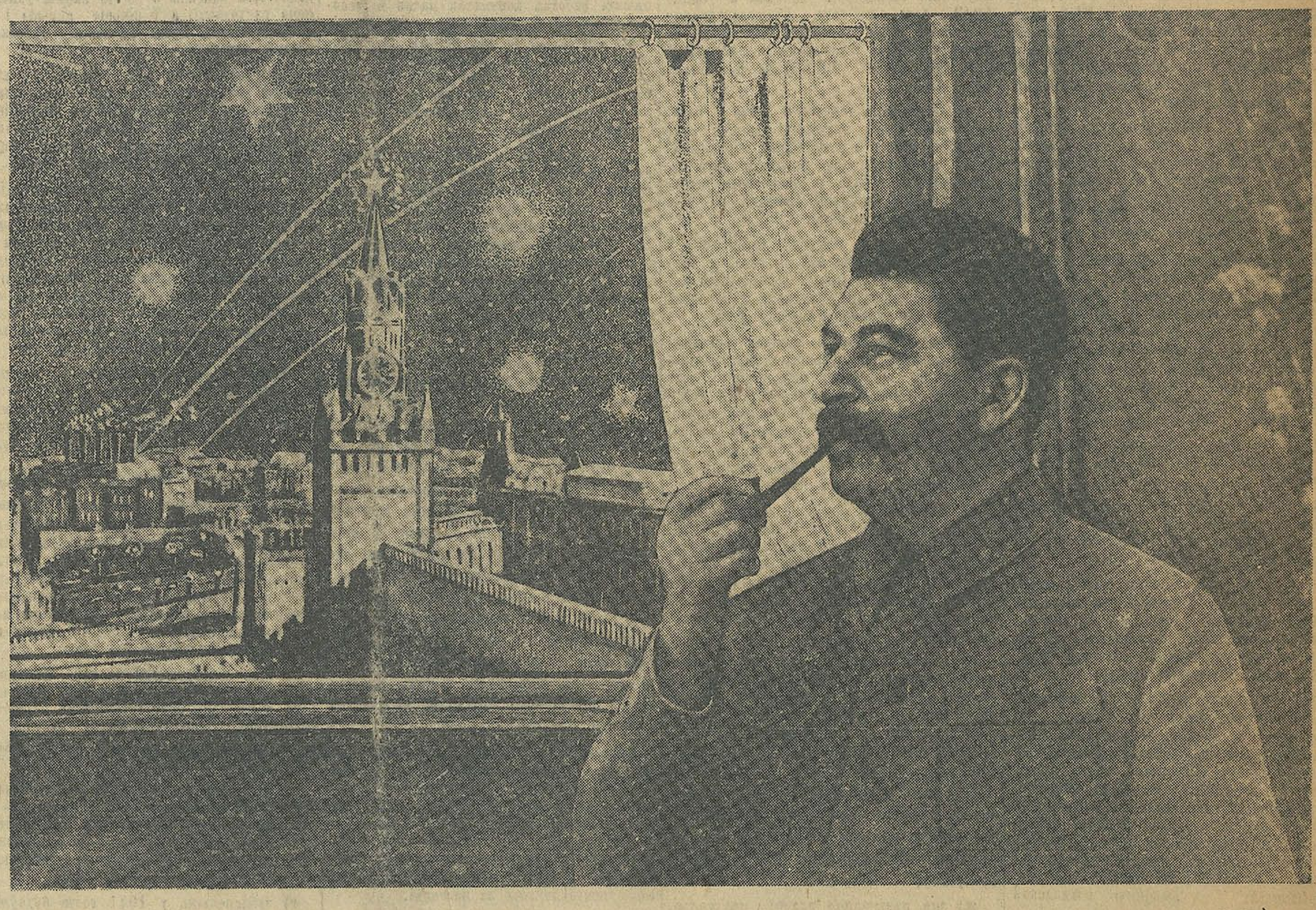

Фотакампазіцыя В. Пагоспера.

ЗА ДАЛЕЙШЫ РОСКВІТ

Дарагія таварышы! Вызваленай Літве асабліва дорага дружба яе сястры і суседа — Советскай Беларусі.

На парозе новага 1941 года я ад імені літоўскіх пісьменнікаў з гарачай радасцю перадаю працоўным Беларусі пажаданні новых выдатнейшых поспехаў соцыялістычнай працы і соцыялістычнай культуры.

Вякамі ў Літве гучэлі сумныя песні аб горкай долі працоўнага люду, стагнаўшага ад ігa паноў і багацеяў. Цяпер у нашых гарадах і сёлах раздаюцца новыя напевы, весела і горда спявае аб новым сваім жыцці вызвалены літоўскі народ. У гэтых песнях нязменна гучыць імя таго, хто пазбавіў нас ад галечы, бяспраўя і прыгнечання, імя таго, хто даў нам свабоду і шчасце, імя вялікага вызваліцеля — таварыша Сталіна.

Праводзячы стары год, мы бачым ужо, што за першыя 6 месяцаў советскай улады Літва непазнавальна пераўтварылася. Надыходзячы 1941 год будзе годам далейшага росквіту Советскай Літвы, яе гаспадаркі і культуры, нацыянальнай па форме і соцыялістычнай па зместу. Усім нам, грамадзянам новай Літвы, і рабочым, і сялянам, і працоўнай інтэлігенцыі прадстаіць велізарная, удзячная і пачотная работа. У новы 1941 год мы ўступаем з сазнаннем велізарнай адказнасці, стаячых перад намі задач, з глыбокай упэўненасцю ў тым, што вызваленыя сілы мільёнаў працоўных ператвораць у рэальную рэчаіснасць найвялікшыя планы будаўніцтва соцыялістычнай Літвы.

Разам з вамі, таварышы працоўныя Беларусі, мы будзем бок-аб-бок змагацца за новыя поспехі нашай агульнай справы — справы Леніна—Сталіна.

Няхай жыве новы 1941 год — год новых перамог бяссмертнай справы комунізма.

ПЕТРАС ЦВІРКО,
пісьменнік, член Прэзідыума Вярхоўнага Совета Літоўскай ССР.

Жадаю радасці і шчасця

Віншую працоўных Советскай Беларусі з надыходзячым новым годам. Палкае прывітанне вызваленым народам заходніх абласцей Беларусі, у другі раз святкуючых новы год у брацкай сям'і народаў вялікага Советскага Саюза. Беларусь з'яўляецца для мяне асабліва роднай і любімай, бо тут пачалася мая авіяцыйная дзейнасць, якая і да гэтага дня накіравана на ўмацненне і развіццё нашай советскай авіяцыі.

Ад усёй душы жадаю працоўным Советскай Беларусі, каб 1941 год быў для іх годам радасці і шчасця ў асабістым жыцці.

Я. Г. СМУШКЕВІЧ,
Двойчы Герой Советскага Саюза, генерал-лейтэнант авіяцыі.

НОВАГОДНІЯ ВЫТВОРЧЫЯ ПАДАРУНКІ

Кожны дзень, набліжаўшы нас да новага года, азнамяноўваўся ў цэхах фабрыкі выдатнымі падзеямі. 30 снежня прадпрыемства выпусціла 13.250 пар абутку замест 10.300 пар па плану. Такой рэкорднай выпрацоўкі фабрыка ні разу не давала.

Рабочы калектыў з чэсцю стрымаў сваё слова. Узятае абавязацельства аб дадатковым выпуску к канцу 1940 года 80 тыс. пар абутку выканана датэрмінова.

А. ЕРУХІМОВІЧ,
дырэктар мінскай абутковай фабрыкі ім. Кагановіча.

***

БЕЛАСТОК, 31 снежня. (БЕЛТА). Выдатны навагодні падарунак радзіме паднеслі тэкстыльшчыкі Беластока. Да 30 снежня прадпрыемствы тэкстыльнага трэста выпусцілі звыш гадавога плана 2.114 тыс. метраў тканіны. Усяго за год тэкстыльны Беласток даў краіне 12.614 тыс. метраў.

Тэкстыльшчыкі Беластока разгарнулі соцыялістычнае спаборніцтва за выкананне 2-месячнага плана першага квартала 1941 года да 15 лютага—дня адкрыцця XVIII Усесаюзнай партыйнай канферэнцыі.

***

БАРАНАВІЧЫ. Выдатныя вытворчыя падарункі падрыхтавалі да свята стаханаўцы прадпрыемстваў і чыгуначнага транспарта вобласці. 30 снежня закончыў гадавую вытворчую праграму шклозавод «Нёман». Завод даў прадукцыі на 1.738 тысяч рублёў — удвая больш таго, што ён выпускаў пры былым уладальніку.

Чыгуначнікі Баранавіцкага аддзялення пагрузілі ў снежні 1.300 вагонаў звыш плана. 30 снежня яны датэрмінова выканалі месячны план па выгрузцы.

Лідская абутковая фабрыка «Ардаль» выпусціла звыш плана 25 тысяч пар гумавага абутку.

***

БАБРУЙСК. Многія прадпрыемствы пахвалі папярэднія вынікі гаспадарчага года. Швейная фабрыка імені Дзержынскага дала краіне прадукцыі звыш гадавога плана на 754 тысячы рублёў. На 1.700 тысяч рублёў прадукцыі звыш гадавога плана даў хлебакамбінат.

***

ГОМЕЛЬ. Большасць прадпрыемстваў горада сустракае новы год датэрміновым выкананнем гадавой праграмы.

Упершыню за 4 годы датэрмінова выканаў гадавы план шклозавод імені Сталіна. Выпушчана прадукцыі на 9.424.000 рублёў.

Выканаўшыя датэрмінова гадавыя планы—абутковая фабрыка «Труд», аўчынна-шубны завод і чулочна-трыкатажная фабрыка імені 8 сакавіка, — далі звыш плана на 2.500 тысяч рублёў прадукцыі, у тым ліку аўчынна-шубны завод — на 1.500.000 рублёў.

ТЭЛЕГРАМЫ

Ваенныя дзеянні ў Албаніі

РЫМ, 31 снежня. (ТАСС). Паводле паведамлення агенцтва Стэфані на поўнач ад Корчы італьянскія самалёты на працягу 4-х гадзін абстрэльвалі з кулямётаў калону войск праціўніка на маршы, нанёсшы ім вялікія страты. Бамбардыроўцы падвергліся таксама скапленні непрыяцельскіх войск у Маскаполі.

НЬЮ-ЙОРК, 31 снежня. (ТАСС). Агенцтва Юнайтэд Прэс перадае, што грэчаскія войскі зноў занялі горад Лін. У баі пры Лепеніку ўзята ў палон 5 італьянскіх афіцэраў і 340 салдат.

ЛОНДАН, 31 снежня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што грэчаскія войскі, паспяхова прадаўжаючы прасоўванне на поўнач ад Хімары ўздоўж узбярэжжа Адрыятычнага мора ў напрамку да Валоны, перaадалелі рад вяршынь гор Кераўнія. Італьянцы імкнуцца любой цаной утрымаць гэтыя вяршыні, пануючыя над Тэпелене і Клісурай.

Развіваючы наступленне ў гарах на ўсход ад вышыні Остравіцэ, грэкі паступова выбіваюць італьянцаў з пазіцый у раёне возера Охрыд. Уладаючы гэтымі пазіцыямі, італьянцы затрудняюць разгортванне шырокіх аперацый на правым фланзе грэчаскіх войск, якія наступаюць на Эльбасан.

БЕЛГРАД, 31 снежня. (ТАСС). Газета «Палітыка» паведамляе, што ў раёне Клісура—Тэпелене грэкі занялі новыя пазіцыі, адкуль адкрылі артылерыйскі агонь супроць італьянцаў. Кальцо грэчаскіх войск у гэтым сектары ўсё больш звужваецца.

На цэнтральным фронце грэкам удалося заняць некалькі новых важных пазіцый.

Англа-германская вайна

Германскае паведамленне

БЕРЛІН, 31 снежня. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне паведамляе, што ўчора дзейнасць германскай авіяцыі абмежавалася некалькімі налётамі на аэрадромы і прамысловыя аб'екты ў графствах Норфольк і Кембрыдж. На аэрадроме Міддэнхол знішчана некалькі самалётаў на зямлі. У ноч на 31 снежня ніякіх ваенных дзеянняў не было.

Англійскае паведамленне

ЛОНДАН, 31 снежня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, з прычыны неспрыяючых метэаралагічных умоў германская авіяцыя ў ноч на 31 снежня не прадпрымала аперацый супроць Лондана. Перадышка была максімальна скарыстана для ліквідацыі пажараў, якія сёння раніцой у многіх месцах яшчэ прадаўжаліся.

З-за неспрыяючага надвор'я англійская авіяцыя ў ноч на 31 снежня не рабіла налётаў на непрыяцельскую тэрыторыю.

Зводка італьянскага камандавання

РЫМ, 31 снежня. (ТАСС). Агенцтва Стэфані перадае зводку італьянскага камандавання:

У прымежнай зоне Кірэнаікі дзеяннямі нашай артылерыі і знішчальнай авіяцыі была адбіта спроба танкаў праціўніка наблізіцца да нашых пазіцый.

На грэчаскім фронце адбываліся баі мясцовага характару. Праціўнік панёс значныя страты і пакінуў у нашых руках зброю і палонных. Італьянскія караблі паспяхова бамбардыравалі цэнтры снабжэння праціўніка, размешчаныя ўздоўж грэка-албанскай граніцы. Шматлікія злучэнні італьянскай авіяцыі бамбардыравалі парты і ваенныя аб'екты Салонік і Прэвезы, а таксама аэрадромы Яніны і Козані. Два самалёты праціўніка былі знішчаны на зямлі.

Ва Усходняй Афрыцы самалёты праціўніка бамбардыравалі нашу авіябазу і знішчылі адзін самалёт. Наша знішчальная авіяцыя збіла два самалёты праціўніка.

Налёт англійскай авіяцыі на Неапаль

ЛОНДАН, 31 снежня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што, згодна камюніке міністэрства авіяцыі, англійскія цяжкія бамбардыроўшчыкі зрабілі ў ноч на 30 снежня налёт на Неапаль. Скінутыя бомбы ўпалі на будынкі таможні, а таксама на молы, у заходняй частцы якіх успыхнуў вялікі пажар. Усе англійскія самалёты, якія прымалі ўдзел у гэтай аперацыі, вярнуліся на свае базы без страт.

Падрабязнасці налёту германскай авіяцыі на Лондан

НЬЮ-ЙОРК, 31 снежня. (ТАСС). Лонданскі карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс перадае, што ў выніку апошняга жорсткага налёту германскай авіяцыі на Лондан, меўшага месца ў ноч на 30 снежня, у горадзе ўспыхнуў вялікі пажар. У тушэнні пажару прынялі ўдзел многія тысячы рабочых. Зусім або часткова знішчана па меншай меры дзесяць вялікіх кварталаў чатырох-і пяціпавярховых будынкаў у дзелавым раёне горада, а таксама дзесяць іншых, пераважна жылых, буйных кварталаў.

Міжнародная хроніка

⊙ Бельгійскі консул у Нью-Йорку Алер аб'явіў аб мабілізацыі афіцэраў запаса і ўсіх бельгійскіх грамадзян ва ўзросце ад 19 да 25 год. Праводзіцца таксама запіс добраахвотнікаў для часцей, камплектуемых у Англіі.

⊙ Совет міністраў Егіпта асігнаваў 270 тыс. егіпецкіх фунтаў стэрлінгаў на будаўніцтва бомбасховішчаў у Каіры, Александрыі, Порт-Саідзе і Ісмаіліі.

⊙ Па меркаваннях афіцыяльных асоб, ЗША экспартыравалі ў 1940 г. каля 1.500 самалётаў у Англію і каля 500 самалётаў у Канаду.

⊙ У гарадах Усходняй Анатоліі (Турцыя) адчуваліся моцныя падземныя штуршкі. Размеры нанесеных страт пакуль невядомы.

АБ СТАНЕ ГРАМАДСКАЙ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ Ў КАЛГАСАХ БССР

Пастанова СНК БССР і ЦК КП(б) Беларусі

Калгасы і саўгасы Беларускай ССР, ажыццяўляючы рашэнне XVIII з'езда ВКП(б) і пастанову СНК СССР і ЦК ВКП(б) «Аб мерапрыемствах па развіццю грамадскай жывёлагадоўлі ў калгасах», дабіліся некаторых поспехаў у справе развіцця грамадскай жывёлагадоўлі.

З 1 ліпеня 1939 года па 1 кастрычніка 1940 года арганізавана 11.254 жывёлагадоўчых і 5.112 птушкагадоўчых ферм. Цяпер у калгасах ёсць 28.029 ферм прадукцыйнай жывёлагадоўлі; 91,8 проц. калгасаў рэспублікі маюць па 3 фермы, 8 проц.—па 2 фермы, 0,2 проц.—па 1 ферме. Праведзена значная работа па паляпшэнню пароднасці жывёлы і павышэнню яе прадукцыйнасці.

Упершыню ў 1940 годзе выканан план асушэння балот і сіласавання кармоў. Асушана на 1 кастрычніка 1940 года—67,7 тыс. гектараў, г. зн. значна больш, чым за тры папярэднія гады разам узятыя. Засіласавана кармоў 1.037 тыс. тон, або ў 2,3 раза больш мінулага года.

Узрасла колькасць перадавых калгасаў і перадавікоў жывёлагадоўлі, добра авалодаўшых справай вядзення грамадскай гаспадаркі. За дасягненні ў развіцці пагалоўя жывёлы і павышэнні яе прадукцыйнасці 1.050 калгасаў, 510 калгасных жывёлагадоўчых ферм, 2.860 перадавікоў сацыялістычнай жывёлагадоўлі былі ўдзельнікамі Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі ў 1940 годзе.

Аднак, у справе развіцця грамадскай жывёлагадоўлі ў калгасах ёсць сур'ёзныя недахопы.

За 1938 і 1939 гг. пагалоўе коней у калгасах павялічылася толькі на 4,8 проц., буйнай рагатай жывёлы—на 5,1 проц., авечак — на 56,2 проц.

Дзяржаўны план развіцця жывёлагадоўлі 1940 года на 1 снежня не выканан. Асобныя калгасы дапусцілі скарачэнне матачнага пагалоўя. Не выканан таксама план закупкі свіней і авечак для ўкамплектавання калгасных ферм.

Пры вырашэнні задач па стварэнню жывёлагадоўчых ферм у калгасах рад партыйных і савецкіх арганізацый, асабліва Віцебскай, Магілёўскай, Мінскай абласцей прайшлі міма таго, што многія калгасы абзавяліся дробнымі, нізкапрадуктыўнымі і маладаходнымі фермамі і не прынялі мер да таго, каб поўнасцю ўкамплектаваць арганізаваныя фермы пагалоўем жывёлы ў памерах, прадугледжаных пастановай СНК СССР і ЦК ВКП(б)—«Аб мерапрыемствах па развіццю грамадскай жывёлагадоўлі ў калгасах».

У многіх калгасах рэспублікі дрэнна пастаўлена кармленне, догляд і ўтрыманне жывёлы, асабліва маладняка. Не ліквідавана абязлічка ў доглядзе за жывёлай, ігнаруюцца заатэхнічныя і ветэрынарныя правілы. Да гэтага часу не зжыты нядбайныя адносіны да каня, маюць месца факты варварскай эксплаатацыі коней, падзеж конепагалоўя, невыкананне плана злучной кампаніі і абартыраванне конематак.

У радзе калгасаў БССР існуе шкодная практыка, калі падрыхтоўка да зімоўкі жывёлы пачынаецца толькі тады, калі трэба ставіць жывёлу на стойлавае ўтрыманне. План будаўніцтва жывёлагадоўчых пабудоў, як правіла, з года ў год не выконваецца. Многія пабудовы застаюцца недабудаванымі, уводзяцца ў эксплаатацыю недаабсталяванымі, ацяпленне іх праводзіцца наспех і нядобраякасна, у выніку жывёла астаецца на зіму ў неацепленых і дрэнна абсталяваных пабудовах.

Задача стварэння ўстойлівай кармавой базы не стала яшчэ ў цэнтры ўвагі ўсіх партыйных, савецкіх і зямельных органаў. План пасеву кармавых культур з года ў год не выконваецца. Ураджайнасць натуральных сенажацей, сеяных траў, кармавых карнеплодаў і сіласных культур недапушчальна нізкая. Значны страты пры сенаўборцы і захоўванні кармоў. Усё гэта прыводзіць да таго, што пагалоўе грамадскай жывёлы многіх калгасаў у стойлавы перыяд поўнасцю не забяспечваецца кармамі.

СНК БССР і ЦК КП(б)Б лічаць, што такое нецярпімае становішча ў развіцці грамадскай жывёлагадоўлі ў калгасах рэспублікі з'яўляецца вынікам таго, што многія партыйныя, савецкія арганізацыі і зямельныя органы на месцах, сканцэнтраваўшы сваю ўвагу на вырашэнні раду іншых задач у галіне сельскай гаспадаркі, аслабілі кіраўніцтва справай грамадскай жывёлагадоўлі ў калгасах і зусім забыліся, што далейшае развіццё сельскай гаспадаркі немысліма і немагчыма без развіцця жывёлагадоўлі. Многія кіраўнікі партыйных, савецкіх арганізацый і зямельных органаў Віцебскай, Магілёўскай, Гомельскай і інш. абласцей не толькі не ўскрылі своечасова сур'ёзных недахопаў у развіцці калгаснай жывёлагадоўлі, але, наадварот, вышукваючы ўсякага роду апраўдваючыя прычыны, мірыліся з недахопамі і не прынялі мер да паляпшэння грамадскай жывёлагадоўлі ў калгасах.

СНК БССР і ЦК КП(б) Беларусі пастанаўляюць:

1. Прызнаць, што пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б)—«Аб мерапрыемствах па развіццю грамадскай жывёлагадоўлі ў калгасах» партыйнымі, савецкімі арганізацыямі і зямельнымі органамі многіх абласцей і раёнаў выконваецца нездавальняюча.

2. Патрабаваць ад усіх партыйных, савецкіх і зямельных органаў, кіраўнікоў саўгасаў, МТС і калгасаў неадкладнага і канкрэтнага дзеяння па ліквідацыі наяўных недахопаў у развіцці жывёлагадоўлі і забеспячэння тэмпу прыросту пагалоўя жывёлы ў калгасных фермах, устаноўленых XVIII з'ездам ВКП(б) на трэцюю пяцігодку.

3. Абавязаць Наркамзем БССР, абкомы і райкомы КП(б)Б, выканкомы абласных і раённых саветаў дэпутатаў працоўных:

а) рашуча палепшыць догляд, кармленне і ўтрыманне маладняка ўсіх відаў жывёлы і дабіцца поўнага яго захавання, як асноўнай крыніцы далейшага росту пагалоўя жывёлы ў калгасах і саўгасах;

б) павесці самую рашучую барацьбу з фактамі разбазарвання грамадскага пагалоўя жывёлы калгасаў, разглядаючы такога роду дзеянні, як антыдзяржаўныя, антыкалгасныя, накіраваныя на падрыў калгаснай гаспадаркі. Дабіцца к канцу 1942 года поўнага ўкамплектавання калгасных ферм матачным пагалоўем не ніжэй мінімума, устаноўленага пастановай СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 8 ліпеня 1939 года;

в) ліквідаваць існуючую яшчэ ў радзе месц недаацэнку значэння злучной кампаніі, як аднаго з важнейшых мерапрыемстваў па ўзнаўленню пагалоўя жывёлы. Забяспечыць поўнае і своечасовае выкананне планаў злучной кампаніі па ўсіх відах жывёлы;

г) арганізаваць закупку калгасамі ў калгаснікаў і не членаў калгаса, а таксама ў саўгасаў і іншых арганізацый неабходнай колькасці маладняка і дарослай жывёлы для ўкамплектавання ферм.

Надаючы выключна вялікае значэнне кантрактацыі, як мерапрыемству, накіраванаму на захаванне маладняка і рост пагалоўя жывёлы ў калгасах, СНК БССР і ЦК КП(б)Б абавязваюць усе партыйныя, савецкія арганізацыі і зямельныя органы разгарнуць шырокую раз'яснёўчую работу сярод калгаснікаў і забяспечыць выкананне ўстаноўленага плана;

д) адзначаючы зусім нездавальняючае становішча свінагадоўлі ў калгасах, СНК БССР і ЦК КП(б)Б абавязваюць партыйныя, савецкія арганізацыі і зямельныя органы распрацаваць па кожнаму калгасу паасобку практычныя мерапрыемствы, забяспечваючы ў 1941 годзе значны ўздым свінагадоўлі;

е) лічыць няправільным, што ў некаторых абласцях і раёнах партыйныя, савецкія арганізацыі і зямельныя органы, дабіўшыся за апошнія тры гады некаторага прыросту пагалоўя авец у калгасах і арганізацыі аўцагадоўчых ферм, супакоіліся на дасягнутым.

СНК БССР і ЦК КП(б) Беларусі абавязваюць правесці дадатковыя мерапрыемствы, забяспечваючыя яшчэ больш хуткае развіццё аўцагадоўлі ва ўсіх калгасах рэспублікі;

ж) для павышэння якасці прадукцыі, здаваемай дзяржаве, і павелічэння забойнай вагі жывёлы абавязаць савецкія, партыйныя арганізацыі і зямельныя органы поруч з выкананнем плана ўкамплектавання ферм, забяспечыць арганізацыю адкорму жывёлы ў калгасах для выканання плана паставак мяса дзяржаве ў 1941 годзе, асабліва ў I і II кварталах, пры гэтым недапускаючы скарачэння матачнага пагалоўя ў жывёлагадоўчых фермах.

З 1941 года ўключыць у дзяржаўны план развіцця жывёлагадоўлі заданне калгасам па адкорму буйной рагатай жывёлы і свіней, здаваемых дзяржаве;

з) да 15 студзеня 1941 года праверыць па кожнаму калгасу выкананне бычкокастрацыі для адкорму на мяса і атрымання цяжкіх скур і прыняць неабходныя меры да поўнага выканання пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б) — «Аб мерапрыемствах па паляпшэнню загатовак скуранай сыравіны».

4. СНК БССР і ЦК КП(б)Б адзначаюць зусім нездавальняючую работу Наркамзема БССР і яго органаў на месцах у арганізацыі племянной справы ў калгасах і абавязваюць правесці наступныя мерапрыемствы:

а) упарадкаваць завоз і размяшчэнне матачнай племянной жывёлы і племянных вытворнікаў, строга прытрымліваючыся пароднага раяніравання. Завезеную племянную жывёлу канцэнтраваць у племянных і буйных жывёлагадоўчых фермах, з разлікам поўнага скарыстання для ўзнаўлення племянной жывёлы;

б) ліквідаваць на працягу студзеня—сакавіка 1941 года запушчанасць ва ўліку племянной жывёлы, прывесці ў поўны парадак раённыя і дзяржаўныя племянныя кнігі, устанавіць у кожным калгасе правільнае і своечасовае вядзенне ўліку і дакументацыі племянной жывёлы;

в) устанавіць, як правіла, што штогодна перад пачаткам злучной кампаніі праводзіцца заатэхнічны і ветэрынарны агляд вытворнікаў усіх відаў жывёлы і на кожнага вытворніка, прыгоднага для ўзнаўлення стада, выдаецца пасведчанне за подпісам раённага заатэхніка і раённага ветурача;

г) для паскарэння ўзнаўлення чыстапароднай і высокапрадуктыўнай буйной рагатай жывёлы, арганізаваць у 1941 годзе два дзяржаўныя племянныя рассаднікі па швіцкай і остфрызскай пародах і дадаткова 23 племфермы буйной рагатай жывёлы, 30 племферм свінагадоўчых і 12 племферм аўцагадоўчых. Павялічыць сетку пунктаў штучнага абсеменявання кароў на 75, конематак на 54 і аўцаматак на 40. Упарадкаваць работу існуючых пунктаў штучнага абсемянення і ўкамплектаваць іх кваліфікаванымі кадрамі;

д) абавязаць Наркамзем БССР распрацаваць мерапрыемствы, накіраваныя на ўзорную пастаноўку племянной справы ў калгасных фермах. Адначасова з даведзеннем плана развіцця жывёлагадоўлі ўстанавіць калгасам асобна план вырошчвання племяннога маладняка.

5. СНК БССР і ЦК КП(б) Беларусі лічаць, што ўсямернае павелічэнне пагалоўя коней у калгасах, выкананне плана злучной кампаніі, захаванне і гадоўля ўсяго прыплоду конскага маладняка, палепшанне кандыцый і якасці коней для Чырвонай Арміі павінны быць у цэнтры ўвагі работы партыйных, савецкіх арганізацый, зямельных органаў і калгасаў, і абавязваюць:

а) ўскласці персанальную адказнасць за стан коней і іх скарыстанне ў саўгасах персанальна на дырэктараў саўгасаў, у калгасах — на старшынь калгасаў;

б) на 1941 год устанавіць калгаснікам дыферэнцыраваныя нормы выпрацоўкі ў залежнасці ад становішча замацаваных за імі коней;

в) забараніць скарыстанне на работах коней ва ўзросце маладзей 3-х год і на цяжкіх работах конематак пасля 6 месяцаў жарабнасці. Аслабаніць ад усякіх работ конематак за два месяцы да выжарабкі і на 15 дзён пасля выжарабкі. Адказнасць за правядзенне гэтага мерапрыемства ўскласці ў брыгадзе на брыгадзіра і конюхаў, а ў цэлым па калгасу—на старшыню калгаса;

г) арганізаваць у 1941 годзе дадаткова ў калгасах не менш 1.000 конетаварных ферм. Наркамзему БССР і зямельным органам на месцах рашуча ўнядрыць правільную арганізацыю працы па догляду, утрыманню, кармленню і гадоўлі коней, забяспечыўшы ажыццяўленне калгасамі ўсіх заахвочваючых мерапрыемстваў, прадугледжаных інструкцыяй Наркамзема СССР «Аб арганізацыі і аплаце працы ў конегадоўлі калгасаў».

6. СНК БССР і ЦК КП(б)Б ставяць перад партыйнымі, савецкімі арганізацыямі, зямельнымі органамі і кіраўнікамі МТС і калгасаў як адну з важнейшых задач па ўмацаванню кармавой базы ў калгасах — гэта паляпшэнне лугоў і пасбішч і павышэнне ўраджайнасці ўсіх кармавых культур. У гэтых мэтах, да пачатку веснавой сяўбы 1941 г., але не пазней 15 мая, правесці не менш як на адной трэці натуральных лугоў расчыстку кустарнікаў, зрэзку купін і адвод паверхневых вод; поўную ачыстку ўсіх сенакосных угоддзяў ад смецця, каменя і кратавін. Вясной 1941 года правесці падкормку арганічнымі і мінеральнымі ўгнаеннямі сеяных лугавых траў і натуральных сенажацей на плошчы не менш 100 тыс. гектараў.

Абавязаць партыйныя, савецкія і зямельныя органы дабіцца ў 1941 годзе значнага павышэння ўраджайнасці кармавых культур, шляхам адводу для іх пасева найбольш пладародных участкаў у палях севазваротаў, палепшання апрацоўкі глебы, унясення арганічных і мінеральных угнаенняў, своечасовай сяўбы і правільнага догляду за пасевамі.

Даручыць Наркамзему БССР прадугледзець у плане 1941 года пасеў кармовых карнеплодаў і сіласных культур з разліку атрымання не менш 3-х тон сіласнай масы і двух тон карнеплодаў на кожную карову і не менш адной тоны кармавой морквы на адну конематку. Пры даведзенні плана веснавой сяўбы на 1941 год задаць кожнаму калгасу план вытворчасці і накаплення ўсіх відаў кармоў.

Прадугледзець у планах веснавой сяўбы 1941 і 1942 гг. арганізацыю насеннаводства кармовых траў, карнеплодаў і сіласных культур у памерах, поўнасцю забяспечваючых патрэбнасці калгасаў у гэтым насенні, і стварэнне неабходных страхавых фондаў.

Дадаткова да маючайся сеткі калгасных насенных рассаднікаў пасеяць у 1941 годзе ў кожным раёне не менш 30 гектараў лугапасбішчных траў на насенне. Выдзеліць не пазней 1 лютага 1941 года па 6 калгасаў у кожным раёне і давесці ім план сяўбы лугапасбішчных траў на плошчы не менш 5 гектараў кожнаму. Уключыць у план работ ільносеменстанцый пытанні агратэхнікі і размнажэння лепшых сартоў канюшыны.

Арганізаваць у 1941 годзе збор насення дзікарастучых лугапасбішчных траў, выдзеліўшы для насенных мэт у кожным калгасе 1—2 гектары прыгодных участкаў сенажаці.

Не пазней 15 студзеня 1941 г. закончыць абмалот і ачыстку насеннікаў канюшыны, лугапасбішчных траў і іншых кармовых культур. Ва ўсіх калгасах пасля выканання абавязацельстваў перад дзяржавай засыпаць насенныя фонды аднагадовых, многагадовых кармовых траў, карнеплодаў і сіласных культур і забяспечыць іх захаванасць і скарыстанне выключна на насенныя мэты.

Лічыць зусім няправільным, калі палявыя брыгады і звенні не займаюцца пытаннямі падняцця ўраджайнасці кармовых культур, лугоў і пасбішч. Прапанаваць праўленням калгасаў усе маючыеся лугі і пасбішчы замацаваць за брыгадамі, а ўнутры брыгад — за звеннямі і ўстанавіць, што яны абавязаны забяспечыць атрыманне высокіх ураджаяў усіх кармавых культур, звязаных з палепшаннем лугоў і пасбішч.

Унядрыць у практыку ўсіх калгасаў загонны спосаб скарыстання пасбішч, выдзяляючы ў абавязковым парадку асобныя пасбішчы для цялят, арганізуючы для іх, асабліва на дальніх участках, лагернае ўтрыманне.

Арганізаваць у калгасах пасевы кармавых культур у розныя тэрміны, для падкормкі жывёлы, асабліва свіней, зялёным кормам у летні перыяд.

Абавязаць Наркамзем БССР распрацаваць мерапрыемствы па расшырэнню меліяратыўных работ у 1941 годзе, звярнуўшы асаблівую ўвагу на асваенне ўжо асушаных плошчаў, а таксама на ўкараненне ў калгасах БССР пасеваў сераделы, люцэрны, малаалкалоіднага лубіну і іншых кармавых культур.

Лічыць зусім няправільным, што многія МТС стаяць у баку ад удзелу ў работах па стварэнню моцнай кармавой базы ў калгасах. Абавязаць Наркамзем БССР уключыць у план трактарных работ кожнай МТС работы па паляпшэнню лугоў і пасбішч, асваенню асушаных зямель і сіласаванню кармоў, прадугледзеўшы гэтыя работы ў дагаворах МТС з калгасамі.

Абавязаць партыйныя, савецкія і зямельныя органы забяспечыць строгі ўлік усіх відаў кармоў у кожным калгасе, іх правільнае скармліванне, а таксама прыняць меры па ахове іх ад разбазарвання, раскрадання і псавання, не дапускаючы паўтарэння памылак мінулага года, калі некаторыя калгасы з восені кармы ўзмоцнена расходвалі, а ў зімовы перыяд і ў пачатку вясны перад палявымі работамі кармоў нехапала.

Распрацаваць ва ўсіх калгасах для кожнай фермы паасобку календарны план і парадак расходвання кармоў. Выдзеліць лепшыя кармы для маладняка, а таксама выдзеліць і забраніраваць лепшы корм для коней на перыяд веснавой сяўбы.

У сувязі з тым, што ў мінулым годзе ў радзе калгасаў фуражныя фонды для грамадскай жывёлагадоўлі былі яўна заніжаны, абавязаць партыйныя, савецкія і зямельныя органы ўстанавіць кантроль за правільнасцю рашэнняў праўленняў калгасаў і агульных калгасных сходаў аб колькасці выдзяляемых у фуражныя фонды канцэнтрыраваных грубых і сакавітых кармоў для грамадскай жывёлагадоўлі.

Абавязаць Наркамат мясцовай прамысловасці БССР арганізаваць у 1941 годзе здабычу мелу для мінеральнай падкормкі жывёлы, а Белкаапсаюзу — забяспечыць завоз і продаж калгасам кармовай солі (лізунца).

7. СНК БССР і ЦК КП(б)Б абавязваюць партыйныя, савецкія і зямельныя органы:

а) забяспечыць у студзені 1941 года заканчэнне будаўніцтва жывёлагадоўчых пабудоў, згодна плана 1940 года. Абсталяваць у 1941 годзе маючыяся жывёлагадоўчыя пабудовы столлю, кармушкамі, вентыляцыяй і падлогай, паставіўшы перад кожным калгасам задачу пераводу жывёлы на ўтрыманне без гною;

б) пры зацвярджэнні планаў развіцця жывёлагадоўлі раёнам і калгасам адначасова зацвердзіць план будаўніцтва і прыстасаванні жывёлагадоўчых пабудоў у адпаведнасці з патрэбнасцю плануемага росту пагалоўя жывёлы;

в) усямерна скарыстоўваючы мясцовыя будаўнічыя матэрыялы, неадкладна разгарнуць работы і забяспечыць выкананне плана новага будаўніцтва і абсталявання ўжо існуючых жывёлагадоўчых пабудоў не пазней 1 верасня 1941 года;

г) забяспечыць у 1941 годзе будаўніцтва і прыстасаванне памяшканняў для жарабных конематак, радзільных памяшканняў для кароў, свінаматак і аўцаматак, а таксама асобных памяшканняў для маладняка. Арганізаваць паенне жывёлы ў зімовы час непасрэдна ў фермах;

д) даручыць Эканомсавету пры СНК БССР разглядзець усе мерапрыемствы, звязаныя з шырокім вырабам усіх відаў абсталявання для жывёлагадоўчых ферм.

8. У мэтах ліквідацыі інфекцыйных захворванняў жывёлы і паляпшэння яго ветэрынарнага абслугоўвання даручыць Наркамзему БССР давесці да кожнага зооветучастка і калгаса план ветэрынарна-заатэхнічных мерапрыемстваў на 1941 год і ўстанавіць строгі кантроль за яго выкананнем.

9. У мэтах далейшага развіцця птушкагадоўлі ў калгасах закончыць к вясне 1941 года арганізацыю птушкагадоўчых ферм ва ўсіх калгасах. Падрыхтаваць за зімовы перыяд ва ўсіх калгасах рэспублікі добрыя птушнікі і кадры птушкаводаў; выдзеліць для птушкаферм дастатковую колькасць кармоў.

10. У мэтах ліквідацыі цякучасці і замацавання жывёлагадоўчых кадраў у фермах устанавіць, што загадчыкі жывёлагадоўчымі калгаснымі фермамі і старшыя конюхі калгасаў зацвярджаюцца райвыканкомамі, а ўсе астатнія работнікі ферм (даяркі, свінаркі, скотніцы, цялятніцы, птушніцы) зацвярджаюцца сельсаветамі. Зняцце і перавод іх на іншую работу можа праводзіцца толькі пасля рашэння агульнага схода калгаснікаў і з ведама арганізацый, зацвердзіўшых іх на даную работу. Звярнуць асобую ўвагу партыйных, савецкіх арганізацый і зямельных органаў на неабходнасць максімальнага прыцягнення жанчын-калгасніц для работы ў жывёлагадоўчых фермах, а таксама на арганізацыю сістэматычнай зооветвучобы сярод работнікаў жывёлагадоўлі.

11. Абавязаць Наркамзем БССР упарадкаваць работу зооветучасткаў, укамплектаваць іх кадрамі спецыялістаў, забяспечыць іх неабходнымі памяшканнямі, абсталяваннем і сродкамі перасоўвання, дабіўшыся, каб зооветучасткі былі сапраўднымі цэнтрамі зооветработы на сяле. Перавесці ветурачоў раённых зямельных аддзелаў на пастаянную работу пры райветлячэбніцах.

12. СНК БССР і ЦК КП(б)Б лічаць, што арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне існуючых калгасных таварных ферм, стварэнне ферм ва ўсіх калгасах, укамплектаванне іх, падняцце прадуктыўнасці жывёлы, стварэнне моцнай кармовай базы павінны стаць першачарговай задачай партыйных, савецкіх арганізацый і зямельных органаў.

СНК БССР і ЦК КП(б)Б патрабуюць ад партыйных, савецкіх, камсамольскіх арганізацый і зямельных органаў рашучага паляпшэння кіраўніцтва справай развіцця грамадскай жывёлагадоўлі, узмацнення масава-палітычнай работы ў калгасах і мабілізацыі ўсіх калгаснікаў і калгасніц на паспяховае выкананне пастаноў партыі і ўрада аб развіцці грамадскай жывёлагадоўлі ў калгасах.

Старшыня СНК БССР **І. БЫЛІНСКІ.**

Сакратар ЦК КП(б)Б **П. ПАНАМАРЭНКА.**

ЗРОБІМ МІНСК ПРЫГОЖЫМ ГОРАДАМ

Мінск—сталіца БССР з кожным годам мяняе свой твар, становіцца ўсё больш прыгожым і ўпарадкаваным горадам. У 1941 годзе партыя і ўрад асігнуюць вялікія сродкі на жыллёвае і культурна-бытавое будаўніцтва ў г. Мінску.

Перад намі, архітэктарамі, стаяць велізарныя задачы—даць праекты прыгожых па архітэктуры, зручных у эксплаатацыі будынкаў.

Генеральны план рэканструкцыі Мінска ў асноўным складзен. Ясна вызначаны яго ачартанні, контуры раёнаў, плошчаў, магістралей і вуліц і характар забудавання будучага горада.

Асноўным пытаннем з'яўляецца рэканструкцыя і забудаванне галоўных магістралей.

Забудову на галоўных вуліцах горада трэба весці не па асобных пунктах — раскідана, а цэлымі кварталамі, ансамблямі. Неабходна захаваць існуючы каштоўны фонд будынкаў, рашуча ўзяцца за надбудову і афармленне дамоў, за перасоўванне будынкаў, якія перашкаджаюць рэканструкцыі вуліц.

У магчыма кароткі тэрмін сталіца павінна атрымаць некалькі сапраўды прыгожых, прасторных вуліц і плошчаў.

Асабіста я, сумесна з архітэктарамі тт. Брэгманам, Вараксіным, Трахтэнбергам, у 1941 годзе буду прадаўжаць пачатыя ў гэтым годзе работы па афармленню трох кварталаў па Савецкай вуліцы.

Асноўнай нашай работай з'яўляецца афармленне квартала вакол цэнтральнага гарадскога сквера і плошчы перад новым домам ЦК КП(б)Б.

Адрэзак вуліцы Энгельса паміж вуліцамі Савецкай і Кірава лёгка паддаецца рэканструкцыі. Там прыдзецца ўзвесці новыя паверхі над будынкам Дома партыйнай асветы, над домам каля аэраклуба і забудаваць разрыў паміж імі.

Сквер перад домам ЦК неабходна ўпарадкаваць шляхам устройства новай алеі, устаноўкі помніка героям грамадзянскай вайны (работа скульптара Глебава). Каля новага дома ЦК будзе заасфальтырavana плошча і разбіты газоны і кветнік.

Мая другая вялікая работа—гэта складанне тэхнічнага праекта дома Лесатэхнічнага інстытута, які намечана пабудаваць па вуліцы Пушкіна. Паміж політэхнічным інстытутам і школай будзе пабудаван вялікі вучэбны корпус, даўжынёй каля 160 м. Побач з Домам друку праектыруецца будаўніцтва двух вялікіх жылых дамоў і корпуса інтэрната для студэнтаў Лесатэхнічнага інстытута.

Эскізны праект гэтага будаўніцтва намі закончан і зацвярджаецца зараз у Наркомлесе Саюза.

Працую я таксама і над праектам майстэрань мастакоў.

Маё навагодняе пажаданне ўсім архітэктарам—больш энергічна ўключыцца ў работу па архітэктурнаму афармленню сталіцы БССР.

А. ВОІНАЎ,
архітэктар, заслужаны дзеяч мастацтваў БССР.

СТВАРЫЦЬ ВОБРАЗ СОВЕЦКАЙ ЖАНЧЫНЫ

Вынікі нядаўна прайшоўшай Усесаюзнай канферэнцыі па пытаннях совецкай оперы несумненна станоўча адаб'юцца на творчасці і нашых беларускіх кампазітараў, твораў якіх мы чакаем з вялікай цікавасцю. Кал-ж мы скарыстаем багаты вопыт, накоплены ў перыяд падрыхтоўкі і правядзення дэкады беларускага мастацтва ў Маскве, то, безумоўна, дасягнем велізарнага поспеху ў вырашэнні асноўнай задачы беларускага опернага тэатра — у стварэнні такіх спектакляў, у якіх-бы ва ўсёй сіле быў паказан совецкі чалавек, яго благародныя імкненні.

Маё жаданне — стварыць такі вобраз совецкай жанчыны, які па сваёй сіле, прыгожасці, мэтанакіраванасці адпавядаў-бы задачам нашага часу.

У сучасны момант перада мной стаіць задача расшырыць рэпертуар народных песень за кошт узбагачэння яго песнямі нашых братоў з заходніх абласцей. Зараз я рыхтую для выканання такія песні, як «Цераз сад-вінаград», «Ой пры Дунаі» і інш.

Побач з пастаноўкай нацыянальных твораў у 1941 годзе наш Беларускі тэатр оперы і балета правядзе вялікую работу па асваенню класічнай спадчыны як рускіх, так і заходнееўрапейскіх кампазітараў, што несумненна будзе спрыяць музыкальна-вакальнаму росту ўсяго творчага калектыва. К новаму году мы ажыццявілі пастаноўку «Пікавай дамы», у якой я выконваю партыю Лізы.

Вялікім імпульсам у маёй творчай рабоце служыць сувязь з маім родным беларускім народам, інтарэсамі якога я штодзённа жыву.

Моцная, цесная сувязь, у парадку культурнага шэфства, з Чырвонай Арміяй таксама з'яўляецца маёй неад'емнай задачай. Сістэматычна дапамагаючы мастацкай чырвонаармейскай самадзейнасці, я зраблю ўсё, што змагу, каб забяспечыць нашым байцам культурны адпачынак пасля іх баявой і палітычнай вучобы.

Наша жыццё, жыццё совецкіх людзей, настолькі многагараннае і цікавае, што цяжка ахваціць усё, што нам прадстаіць ажыццявіць у 1941 годзе.

Л. П. АЛЕКСАНДРОЎСКАЯ,
народная артыстка СССР.

КАНТРАСТЫ

Навагодні Мінск. У яркім ззянні электрычных агней, у напоўненых музыкай і вясёлымі песнямі клубах, у кватэрах рабочых, вакол ілюмініраваных ёлак сустракае сталіца ордэнаноснай Беларусі новы, 1941 год. Горда і ўпэўнена падводзяць стаханаўцы, вучоныя, урачы, служачыя вынікі года выдатных перамог вялікай сацыялістычнай будоўлі.

З фабрык, заводаў, навуковых лабараторый, інстытутаў газеты прыносяць весткі аб бальшэвіцкіх поспехах, аб шырока разгарнуўшымся сацыялістычным спаборніцтве ў чэсць XVIII Усесаюзнай партыйнай канферэнцыі.

Машыніст Мінскага паравознага дэпо тав. Бяспечны дабіўся сутачнага прабегу свайго паравоза ў 528 кіламетраў. Токар-многастаночнік вагоннага дэпо Мінск Андрэй Фаміч Сіняк выканаў дзённую норму на 1175 проц. Швейная фабрыка імені Крупскай дала да новага года звыш плана прадукцыі больш чым на 1 мільён рублёў. Даўно завяршылі гадавую вытворчую праграму фабрыкі «Кастрычнік», імені Кагановіча. У лабараторыі Акадэміі навук БССР інжынеры тт. Жукаў і Бяляеўскі распрацавалі тэхналагічны працэс атрымання з торфу этылавага спірта.

І так з дня ў дзень. Лічбы гэтых перамог з гордасцю вымаўляюцца на навагодніх вечарах. Новую радасць творчай працы пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі нясе 1941 год.

Не такім выглядаў навагодні Мінск 30 год таму назад. Пажаўцеўшыя ад часу архівы газет малююць непрыглядную карціну Мінска таго часу.

У навагоднім артыкуле газета «Минское слово» ад 1 студзеня 1911 года пісала: «Адыйшоўшы ў Лету 1910 год прынёс Мінску і Мінскай губерні карысці ў дозе, вельмі мікраскапічнай. Мінск паранейшаму астаецца ў тых-жа граніцах, у якіх ён аставаўся ў 1909 годзе. У Мінску не толькі ёсць яшчэ незабрукаваныя і нераспланіраваныя завулкі, але існуюць яшчэ вуліцы-канавы, па якіх у вясенні і асенні час рух немагчымы.

Гарадское грамадскае ўпраўленне паранейшаму ніякай увагі не ўдзяляла акраінам горада, а клапацілася выключна толькі аб цэнтральнай частцы, што, аднак і зразумела, бо акраіннае гарадское насельніцтва не мае сваіх прадстаўнікоў у гарадской Думе, а значыць не мае сваіх абаронцаў у муніцыпалітэце».

У гэтым-жа артыкуле газета вымушана была канстатыраваць: «На працягу мінуўшага года ў гарадскім грамадскім упраўленні абмяркоўвалася многа добрых праектаў. Гаварылі аб пабудове ў Мінску электрычнага трамвая, каналізацыі, якая-б аздаравіла не толькі праславутую няміганскую частку, але і ўвесь горад. Гутарылі аб увядзенні ў Мінску ўсеагульнай пачатковай асветы. Але ўсе гэтыя размовы аказаліся толькі размовамі, не атрымаўшымі ніякага ажыццяўлення».

Праз год, 31 снежня, 1911 года, газета «Минский голос» усё гэтак-жа марыла аб трамваі, каналізацыі. Бязрадасным быў змест артыкула «Вынікі года»: «Прайшоў год. Жылі, здаецца, з дня ў дзень шэрапькім, сумным жыццём. І ўсе дні, як адзін, — нейкія беспрасветныя будні».

Аб гэтым расказвае ў газеце і хранікёр, рэзюміруючы «важнейшыя» падзеі за год: «Студзень. — Год пачаўся весела: балы, канцэрты, карнавалы. У клубах ішла ўзмоцненая ігра ў карты і лато. А там на нізах, на акраінах — шкарлятына, воспа, тыф. Люты.—Справа фальшываманетчыкаў... Падпалкоўнік Ударaў судзіўся з прыватным паверaным Станкевічам за сабаку. Май. — На Камароўскім пляцу, у прысутнасці натоўпу мінчан, лётаў на аэраплане Утачкін. Ліпень. — Самагубства студэнткі Бронь і рабочага Красоўскага. Снежань. — Год весела пачаўся, весела канчаецца: поспех базара, 35 новых газакалільных ліхтароў на вуліцах — радасць абывацеляў».

Прайшло 30 год. Горад змяніўся і стаў зусім непазнавальным. Мінулае адступіла і прайшло назаўсёды. На Камароўскім пустыры, дзе рабіў свой палёт Утачкін, выраслі новыя шматпавярховыя карпусы Акадэміі навук БССР, клінічнага гарадка, радыёзавода, Політэхнічнага інстытута, Дома друку. Тут пачынаецца аўтамагістраль, звязваючая Мінск са сталіцай Совецкага Саюза — Масквой. Граніцы горада расшыраны ва ўсіх напрамках. На яго былых акраінах, звязаных зараз з цэнтрам трамваем, выраслі прадпрыемствы передавога станкабудаўніцтва, дрэваапрацоўчай, швейнай, скуранай, абутковай прамысловасці.

Пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна працоўныя сталіцы Беларусі — Мінска будуюць новае, радаснае жыццё.

ГАЛЬПЕРЫН, БУТРЫМОВІЧ.

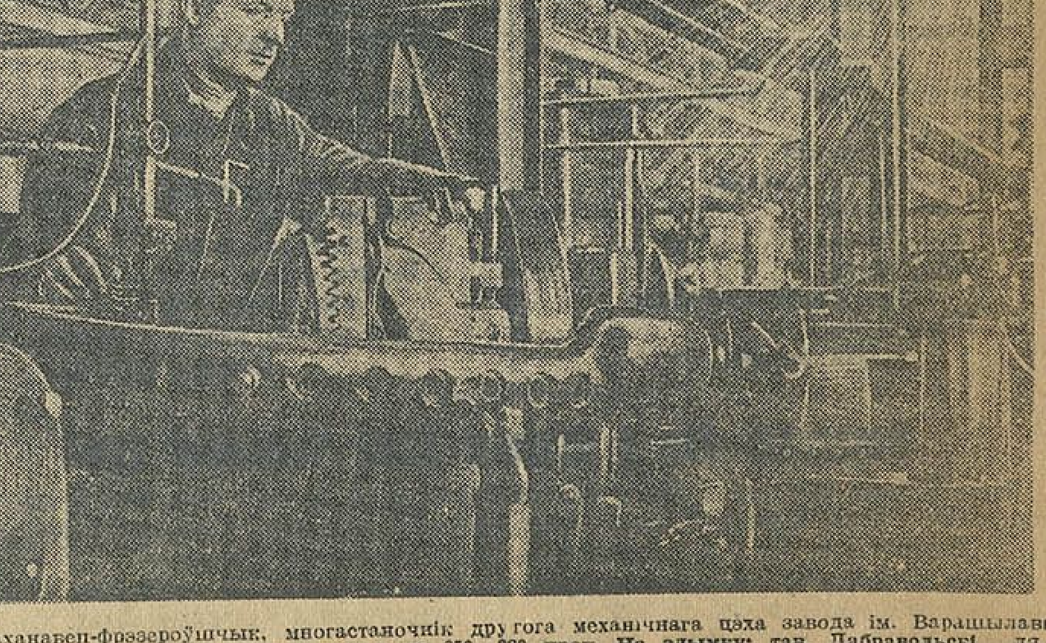

Стаханавец-фрэзероўшчык, многастаночнік другога механічнага цэха завода ім. Варашылава тав. К. Дабравольскі выконвае норму на 250—280 проц. На здымку: тав. Дабравольскі ля сваіх станкоў. Фото І. Казловіча.

1940 Перагортваючы календар

Студзень

13 СТУДЗЕНЯ. Ледакол «И. Сталин», прабіўшыся праз векавыя ільды, падышоў да легендарнага ледакола «Седов». Гераічны дрэйф «Седова», які прадаўжаўся 812 дзён, быў закончан.

Люты

11 ЛЮТАГА. Часці доблеснай Чырвонай Арміі перайшлі ў рашучае наступленне супроць белафінаў на Карэльскім перашыйку. За кароткі час заняты сотні ўмацаваных пунктаў праціўніка. Прарвана лічыўшаяся непрыступнай лінія Манергейма.

20 ЛЮТАГА. Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР узнагародзіў ордэнамі і медалямі Саюза ССР рад удзельнікаў Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі, дабіўшыхся выдатных поспехаў ва ўздыме сельскай гаспадаркі. Сярод узнагароджаных ордэнам Леніна — калгасы імені Валадарскага, Магілеўскага раёна, імені БАВА, Любаньскага раёна, і імені Тэльмана, Брагінскага раёна, БССР.

Сакавік

9 САКАВІКА. Уся Совецкая краіна святкавала 50-годдзе з дня нараджэння выдатнага большэвіка, вернага саратніка Леніна і Сталіна, главы Совецкага ўрада Вячаслава Міхайлавіча Молатава.

12 САКАВІКА. У Маскве падпісан мірны дагавор паміж СССР і Фінляндскай рэспублікай. Забяспечана безапаснасць нашых паўночна-заходніх дзяржаўных граніц, асабліва горада Леніна.

24 САКАВІКА. У заходніх абласцях УССР і БССР адбыліся выбары ў Вярхоўныя Советы СССР і Саюзных рэспублік. У выбарах прыняла ўдзел больш 96 проц. выбаршчыкаў.

29 САКАВІКА. Адкрылася VI сесія Вярхоўнага Совета СССР. З дакладам аб знешняй палітыцы Совецкага Саюза выступіў Старшыня СНК СССР і Народны Камісар Замежных Спраў тав. В. М. Молатаў. Сесія пастанавіла пераўтварыць Карэльскую аўтаномную ССР у саюзную Карэла-Фінскую Совецкую Соцыялістычную Рэспубліку. Стварэнне 12-й Саюзнай рэспублікі — новая перамога ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі.

Красавік

7 КРАСАВІКА. Апублікавана пастанова ЦК ВКП(б) і СНК Саюза ССР аб змяненнях у палітыцы загатовак і закупак сельскагаспадарчых прадуктаў, якая адыграла велізарную ролю ў справе ўмацавання калгаснай грамадскай гаспадаркі.

Май

8 МАЯ. Апублікаван Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб устанаўленні воінскіх званняў вышэйшага каманднага састава Чырвонай Арміі. Слаўным палкаводцам таварышам С. К. Цімашэнка, Г. І. Куліку, Б. М. Шапашнікаву прысвоены званні Маршала Совецкага Саюза.

15 МАЯ. Адкрыўся XVIII з'езд комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі.

— Адкрылася Ўсесаюзная сельскагаспадарчая выстаўка 1940 г. — школа перамог соцыялістычнага земляробства і жывёлагадоўлі.

Чэрвень

5 ЧЭРВЕНЯ. Пачалася дэкада беларускага мастацтва ў Маскве. Дэкада паказала велізарныя поспехі беларускага нацыянальнага па форме і соцыялістычнага па зместу мастацтва, з'явілася сапраўдным трыумфам ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі.

16 ЧЭРВЕНЯ. Апублікавана паведамленне ТАСС аб ліквідацыі совецка-літоўскага канфлікта. Часці Чырвонай Арміі ўступілі ў Літву, радасна сустрэтыя працоўным насельніцтвам краіны.

17 ЧЭРВЕНЯ. Апублікавана паведамленне ТАСС аб совецка-латвійскіх і совецка-эстонскіх адносінах. Часці Чырвонай Арміі ўступілі на тэрыторыю Латвіі і Эстоніі. Працоўнае насельніцтва горача вітала доблесную Чырвоную Армію. У рэспубліках арганізаваны новыя народныя ўрады.

20 ЧЭРВЕНЯ. Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР узнагародзіў ордэнамі і медалямі 152 удзельнікаў дэкады беларускага мастацтва.

26 ЧЭРВЕНЯ. Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР выдаў Указ аб пераходзе на 8-гадзінны рабочы дзень, на 7-дзённы рабочы тыдзень і аб забароне самавольнага ўходу рабочых і служачых з прадпрыемстваў і ўстаноў.

28 ЧЭРВЕНЯ. Совецкі Саюз дзякуючы сваёй мудрай, цвёрдай палітыцы дабіўся мірнага вырашэння канфлікта з Румыніяй па пытанню аб Бесарабіі і Паўночнай Букавіне. Здзейсніліся заветныя мары народаў Бесарабіі і Паўночнай Букавіны аб вызваленні ад ярма румынскіх баяр і аб уступленні ў вялікую сям'ю совецкіх народаў. Часці Чырвонай Арміі ўвайшлі ў Кішынёў, Чэрновіцы і Акерман.

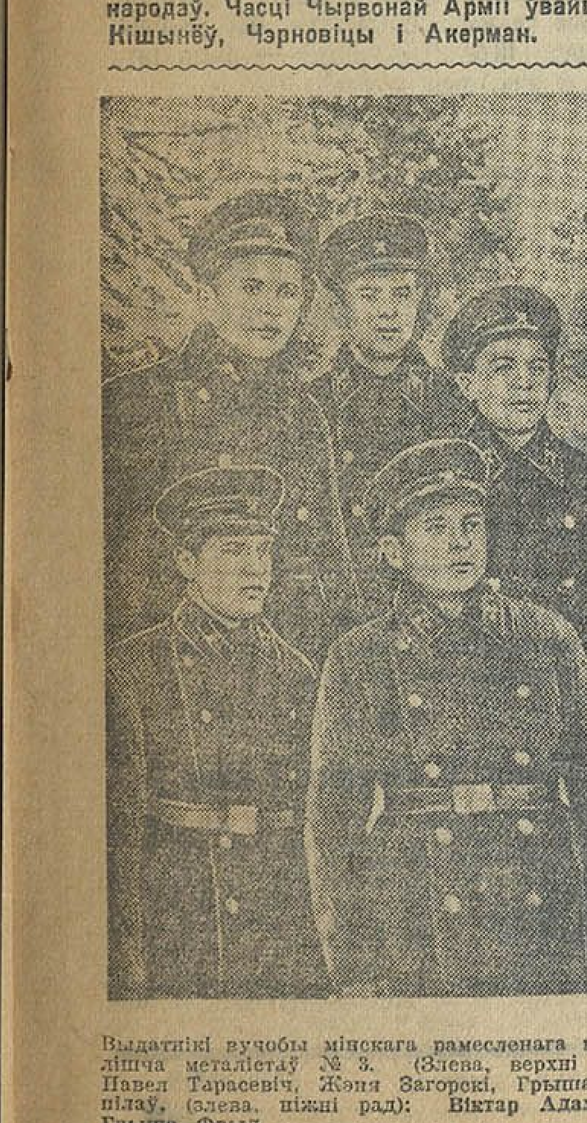

Выдатнікі вучобы мінскага рамесленага вучылішча металістаў № 3. (Злева, верхні рад): Павел Тарасевіч, Жэня Загорскі, Грыша Карпілаў, (злева, ніжні рад): Віктар Адамовіч, Грыша Фрыд.

Фота І. Казловіча.

Дэталь была знойдзена

Нізка схіліўшыся над кальцам, малады канструктар [illegible] новага станка.

Задуманая ідэя, увасобленая ў сотнях ліній, цыфр, схем, была ясная, не выклікаючая ніякіх сумненняў. [illegible]

[illegible]

— Добра, так, Пікус, віншую [illegible]

І. ВАСІЛЬЕЎ.

Мінск, завод імені Варашылава.

Выратаваныя жыцці

[illegible]

Праз тры тыдні хворую нельга было пазнаць. Перад намі быў зусім здаровы чалавек.

Нам, хірургам, прыемна было бачыць цудадзейныя вынікі аперацыйнага ўмяшання. Навука вярнула да жыцця чалавека.

Такія выпадкі ў практыцы клінікі даволі частыя. На працягу лістапада-снежня, апрача гэтай жанчыны, у нас ляжалі яшчэ два такіх-жа небяспечна хворых. Іх таксама выратавала аперацыя.

Е. В. КОРЧЫЦ,

прафесар, заслужаны дзеяч навукі БССР.

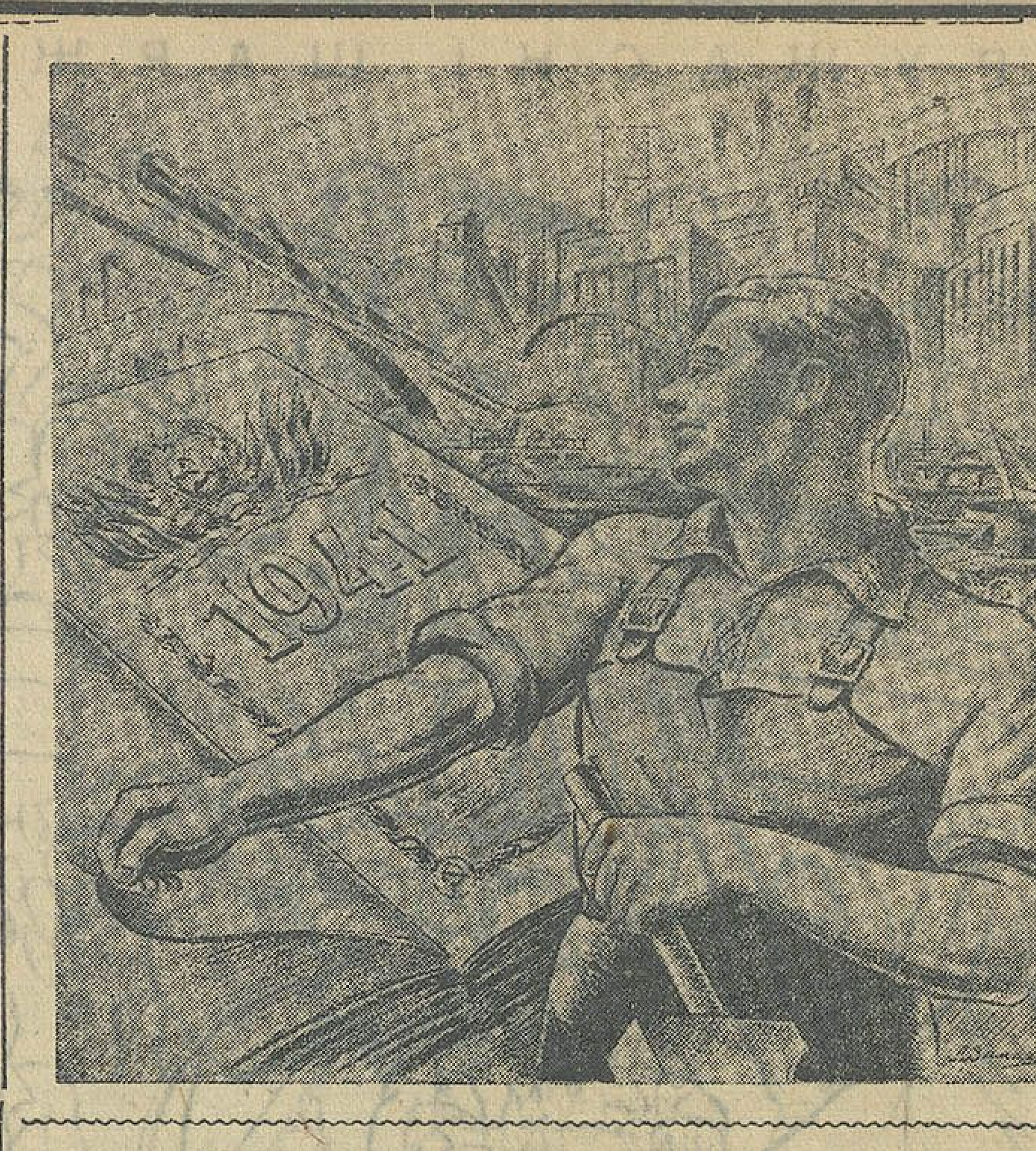

Сіла совецкай зброі

Несакрушальнай сілай стаіць наша Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія на варце кастрычніцкіх заваяванняў, ахоўваючы мірную творчую працу і шчасце совецкага народа.

Баі з японскімі самураямі ля Хасана і на Халхін-Голе, баі з фінскай белагвардзейшчынай правучылі зарваўшыхся ворагаў. Сілу патрыятызма нашага народа, сілу совецкай зброі адчулі правакатары вайны на сваёй уласнай шкуры.

Воіны Чырвонай Арміі пранікнуты глыбокім сазнаннем свайго свяшчэннага абавязку—з чэсцю і дастоінствам абараняць сваю любімую радзіму. Калі белафіны справацыравалі вайну супроць Совецкага Саюза, ва ўсіх часцях Чырвонай Арміі пасыпаліся шматлікія патрыятычныя заявы байцоў і камандзіраў з просьбай адкамандыраваць іх на фронт.

К гэтаму часу малодшы камандзір т. Абраменка толькі аправіўся ад ранення, атрыманага ў баях пад горадам Гродна ў часе вызваленчага паходу. І вось ён зноў на фронце. Зямля дрыжэла ад артылерыйскай дуэлі. Узрывы снарадаў узмётвалі ўверх чорныя слупы дыму і зямлі. Асколкам снарада ранен у бок т. Абраменка. Льецца кроў, слабеюць сілы, але верны сын радзімы не пакідае паста. Ён прадаўжае працаваць на рацыі да прыбыцця змены, забяспечваючы камандны пункт сувяззю з часцямі.

На ўскрайку лесу знаходзіўся старанна замаскіраваны ДОТ праціўніка. Ад камандавання часці паследваў загад: заняць лес, паралізаваць дзеянні ДОТ'а.

Карыстаючыся пакровам начной цемры, маё падраздзяленне пранікла да ДОТ'а. Заняўшы пазіцыю, байцы дружна ўзяліся завальваць і забіваць амбразуры. У гэты момант белафіны з фланга адкрылі моцны кулямётны агонь. Але ніякая сіла ворага не магла зламаць волі байцоў у выкананні баявога загада. Паралізаваўшы дзеянні ДОТ'а, зарыўшыся ў снег, рота на працягу чатырох дзён пад градам варожых куль, утрымлівала захвачаны рубеж да падыходу нашых часцей.

Аднойчы выклікаў мяне камандзір часці і загадаў: Сёння ноччу ў што-б та ні стала дастаць «языка».

Вярнуўшыся ў падраздзяленне, я вылучыў трынаццаць байцоў і загадаў сапёрам захваціць узрывучатыя вяшчэствы. З надыходам ночы мы адправіліся ў разведку. Захоўваючы асцярожнасць, прыслухоўваючыся да малейшага шолаху, група адважных байцоў рушыла ўперад.

У начной цемры вырысоўваўся сілуэт разбуранага хутара. Абшнюўшы двор, мы нікога і нічога не знайшлі, за выключэннем некалькіх пар лыж і саней, прыстасаваных для перавозкі кулямёта. Далейшы агляд навёў нас на сляды ворага. Аказвасцца, з сенцаў разбуранага дома быў пабудаван уваход у белафінскі ДОТ. Сапёры ўклалі ля ўвахода і ў амбразуру падрыўныя вяшчэствы. Праз некалькі мінут раздаўся аглушальны ўзрыў. Варожы ДОТ узляцеў у паветра. У руінах ДОТ'а мы адшукалі белафіна, які астаўся яшчэ жывым, звязалі яго і ўклалі на кулямётныя санкі.

Прачнуўшыся, белафіны суседніх ДОТ'аў, асвятляючы нас ракетамі, адкрылі ўраганны агонь. Выканаўшы баявую задачу, мы адыходзілі, валочачы за сабой на санках белафінскага «языка».

Наш адыход прыкрываў адважны кулямётчык т. Сінюковіч, зніштажаючы белафінаў, якія канцэнтрыраваліся для атакі.

Усе трынаццаць удзельнікаў гэтай разведкі ўзнагароджаны ордэнамі Совецкага Саюза.

Такавы якасці воінаў Чырвонай Арміі, заўсёды гатовых абараняць радзіму мужна, умела, з дастоінствам і чэсцю, не шкадуючы сваёй крыві і самога жыцця для дасягнення поўнай перамогі над ворагамі.

У баях з белафінамі совецкі народ яшчэ раз прадэманстрыраваў сілу і магутнасць совецкай зброі. Каварны вораг быў разгромлен.

А. М. ВАТАГІН,

Герой Совецкага Саюза.

БУДЗЬ СЛАЎНЫМ, ШЧАСЛІВЫМ...

Калі Краснай плошчы гадзіннік
Дванаццаць спавесціць радзіме, —
Выйдзе з крэмлёўскіх варот
Новы год.

Не з цёплых дзяціных пялёнак,
Не юнаком зялёным,
А ўзмужнелым, строгім
Сабраў яго бацька ў дарогу.

Ад самай калыскі, аж покуль
Крыллі расправіў сокал,
Над ім многа дзён і начэй
Не зводзіў удумных вачэй.

Усё добрай бацькоўскаю ласкай
Наказваў яму наказ свой.
Сам вывеў з шырокіх варот:
— Будзь слаўным, шчаслівым, год.

Ідзе новы год па краіне па ўсёй,
Ад Сталіна шчыры прывет нам нясе.
Сардэчна-ж яго сустракайце
У доме у кожным, у хаце.

А слова якое скажа,
То слухайце, слухайце ўважна,
Як слухае ўся зямля
Праўдзівыя словы з Крэмля.

г. Беласток. ЦІМОХ КРЫСЬКО.

Росквіт адноўленага Палесся

Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Чырвоная змена», Любаньскага раёна, даўно марылі аб ператварэнні балот у багатую, ураджайную зямлю.

Прайшло некалькі год упорнай работы па пракладцы каналаў і асушцы балот. Метр за метрам калгаснікі ўглыбляліся ў балотныя нетры, раскарчоўвалі асушаныя плошчы, расцярэблівалі іх ад хмызняку. Такім чынам да 170 гектараў мінеральных пясчаных глеб былі далучаны 300 гектараў асушаных балот. На іх цяпер расце жыта і пшаніца, зеленеюць сеяныя травы і добра родзяць кок-сагыз, гароднiна.

У 1940 годзе мы сабралі з балота рэкордныя ўраджаі: па 150 пудоў аўса і па 162 пуды ячменю з гектара.

У выніку асваення балот мы змаглі ўвесці ў сябе такую каштоўную і прыбытковую культуру, як кок-сагыз. У мінулым годзе кок-сагызам было занята 9,5 гектара.

У мінулым годзе, натхнёныя выдатнай ініцыятывай ферганскіх калгаснікаў, мы дадаткова асушылі 300 гектараў балота.

У 1941 годзе перад намі стаяць не менш адказныя задачы—асваенне асушаных плошчаў. На 1.900 гектараў зямельнай плошчы нашага калгаса мінеральнай глебы прыходзіцца 170 гектараў, а асушаных балот—600 гектараў. Мы маем усе ўмовы для ператварэння нашага калгаса ў калгас-міліянер. Для гэтага нам неабходна асвоіць усю асушаную плошчу, дабіцца таго, каб кожны гектар даў не менш 25—30 цэнтнераў зярна. Гэта—рэальная рэч, бо атрымаць на асушаным балоце 180 пудоў зярна не такая ўжо цяжкая справа.

Новы год будзе ў нашым калгасе годам далейшага асваення балот, уздыму ўраджайнасці на базе больш шырокага скарыстання мясцовых угнаенняў і пашырэння пасеваў кок-сагыза. У 1940 г. за карэнні і насенне кок-сагыза мы атрымалі 72 тысячы рублёў. У 1941 годзе пад кок-сагызам у нас будзе занята 13 з палавінай гектараў. Каб атрымаць з кожнага гектара не менш 55 цэнтнераў сырых карэнняў, мы палепшым якасць апрацоўкі глебы і праполкі пасеваў.

1941 год будзе годам далейшай барацьбы за высокія, стопудовыя ўраджаі з усёй плошчы, годам росту вагі працадня, годам далейшага росквіту абноўленага Палесся.

М. БРАГІНЕЦ,

старшыня калгаса «Чырвоная змена», Любаньскага раёна;

СЦЯПАН ЛАЎРЭНЯ,

брыгадзір па кок-сагызу.

Квітнеючыя палі

Яшчэ не так даўно багністыя, непраходныя беларускія балоты былі бічом для вёскі, многа бяды прыносілі селяніну. Зараз калгаснае сялянства на справе пераканалася, што балоты пасля іх асушкі з'яўляюцца самымі пладароднымі, самымі лепшымі глебамі і сенажацямі. Балоты з'яўляюцца залатым фондам рэспублікі.

Толькі гэтым і можна тлумачыць масавы рух калгаснікаў за асушку балот, які мы наглядалі асабліва летам 1940 года. Мне, як інжынеру-меліяратару, прышлося непасрэдна ўдзельнічаць у гэтым напорыстым наступленні тысяч людзей на балоты. Хвалюючыя і радасныя, поўныя працоўнага энтузіязма, былі гэтыя дні.

У пойме рэчкі Ржаўка, дзе мне прышлося праводзіць падрыхтоўчыя работы, калгаснікамі Жлобінскага і Рагачоўскага раёнаў за 20 дзён было асушана 1.475 гектараў балота. У Днепра-Сожскім трыкутніку (Гомельскі раён), дзе я кіраваў меліяратыўнымі работамі, было асвоена 350 гектараў балот.

Работа меліяратара—пачотная і цікавая. Усе свае веды і доўгагадовы вопыт я аддаю калгаснаму сялянству, якое пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў ператварае дрыгву ў квітнеючыя палі і сенажаці.

Н. ЛЕБЕДЗЕЎ,

старшы інжынер-меліяратар Наркамзема БССР.

1940 Перагортваючы календар

Ліпень

2 ЛІПЕНЯ. Апублікавана пастанова Совета Народных Камісараў СССР аб выпуску дзяржаўнай пазыкі Трэцяй пяцігодкі (выпуск трэцяга года). Совецкі народ сустрэў дэкрэт урада з велізарным уздымам і адабрэннем. За першыя 11 дзён новая пазыка была рэалізавана з перавышэннем сумы выпуску на 1 мільярд 60 мільёнаў рублёў.

11 ЛІПЕНЯ. З'еднаны шчаслівы беларускі народ святкаваў 20-ю гадавіну разгрому белапалякаў, вызвалення сваёй зямлі ад ненавісных акупантаў-прыгнятальнікаў.

13 ЛІПЕНЯ. Апублікаван Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР ад 10 ліпеня аб адказнасці за выпуск нядобраякаснай прадукцыі і за незахаванне абавязковых стандартаў прамысловымі прадпрыемствамі.

21 ЛІПЕНЯ. Народныя сеймы Літвы і Латвіі і Дзяржаўная дума Эстоніі прынялі дэкларацыі аб устанаўленні на тэрыторыі гэтых рэспублік совецкай улады і аб уступленні іх у Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Жнівень

1 ЖНІЎНЯ. Адкрылася VII Сесія Вярхоўнага Совета СССР. З дакладам аб знешняй палітыцы Совецкага Саюза выступіў Старшыня СНК СССР і Народны Камісар Замежных Спраў таварыш В. М. Молатаў. Сесія аднадушна прыняла гістарычныя Законы аб стварэнні Саюзнай Малдаўскай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі і аб прыняцці Літоўскай, Латвійскай і Эстонскай ССР у вялікі Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

— Закончана будаўніцтва Днепра-Бугскага канала, які злучыў раку Заходні Буг з ракою Прыпяццю, а праз яе з Дняпром і Чорным морам. Канал адлегласцю ў 202 кілометры быў пабудаван за 210 дзён.

Верасень

7 ВЕРАСНЯ. Апублікаван Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб утварэнні Народнага Камісарыята Дзяржаўнага Кантроля СССР.

17 ВЕРАСНЯ. Совецкі народ адзначыў першую гадавіну вызвалення Чырвонай Арміяй Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны ад ненавіснага ярма польскіх памешчыкаў і капіталістаў.

Кастрычнік

1 КАСТРЫЧНІКА. Споўнілася два годы з дня выхаду ў свет «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» — сталінскай энцыклапедыі асноўных ведаў у галіне марксізма-ленінізма.

3 КАСТРЫЧНІКА. Апублікаваны Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб Дзяржаўных Працоўных Рэзервах СССР і пастановы СНК СССР аб утварэнні Галоўнага Упраўлення Працоўных Рэзерваў пры СНК СССР і аб прызыве гарадской і калгаснай моладзі ў рамесленыя, чыгуначныя вучылішчы і школы фабрычна-заводскага абучэння.

5 КАСТРЫЧНІКА. Адкрыўся XIV з'езд комсамола Беларусі.

28 КАСТРЫЧНІКА. Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР прысвоіў званне Героя Соцыялістычнай Працы 9 совецкім канструктарам — тт. Токараву, Палікарпаву, Шпітальнаму, Грабіну, Якаўлеву, Мікуліну, Клімаву, Іванову і Крупчатнікаву—за выдатныя дасягненні ў галіне стварэння новых тыпаў узбраення, узнімаючых абаронную магутнасць Совецкага Саюза.

Лістапад

8 ЛІСТАПАДА. У Мінску адкрылася Усебеларуская выстаўка выяўленчага мастацтва «Ленін і Сталін — арганізатары БССР».

— Уступіў у строй Мінскі радыёзавод—адзін з буйнейшых радыёзаводаў Совецкага Саюза.

25 ЛІСТАПАДА. Совецкая краіна і ўсё перадавое чалавецтва адзначыла 120-годдзе з дня нараджэння аднаго з вялікіх правадыроў працоўных, тытана рэвалюцыйнай мыслі і дзеяння, друга Маркса — Фрыдрыха Энгельса.

Снежань

8 СНЕЖНЯ. Беларускі народ святкаваў 35-годдзе літаратурнай і грамадскай дзейнасці свайго любімага народнага паэта ордэнаносца Янкі Купалы.

15 СНЕЖНЯ. У заходніх абласцях Беларусі і Украіны і ў Карэла-Фінскай ССР адбыліся выбары ў мясцовыя Советы. Працоўныя дружна, з вялікім палітычным уздымам галасавалі за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных.

20 СНЕЖНЯ. Апублікавана паведамленне ЦК ВКП(б) аб скліканні 15 лютага 1941 г. XVIII Усесаюзнай партыйнай канферэнцыі.

[illegible]

Два нараджэнні

I.

Гэтая прамая сцежка да ракі пракладзена Ганнай Пятроўнай у першы год яе замужаства. Было гэта летнім ранкам. Ганна пайшла па ваду і, сустрэўшыся з сяброўкамі-дзяўчатамі, загаварылася над ракой. Успомніўшы, што ў печы выкіпаюць гаршкі са стравай, зачарпнула вады і, каб скараціць шлях, пайшла напянькі, па высокай і расістай траве.

Сюдою, па гэтай-жа сцежцы, яна праваджала свайго Паўла, маладога мужа, цесляра, у Мінск, у пошукі шчасця, долі лепшай.

Асталася Ганна з свякроўю. Не салодкі хлеб свякрові, не вясёлае жыццё. Не ласкавая была свякроў. А яшчэ больш стала прыдзірлівай і суровай, калі заўважыла, што Ганна стала цяжарнай. Кожны раз старалася дапячы, дакарыць. То гэта не так, то тое не гэтак.

— Нешта ты мешкаватая зрабілася, непаваротлівая,—заўважала свякроў.

Радзей стала паказвацца Ганна на людзях. Кожны раз старалася адзець штонебудзь мешкаватае, каб не так была прыкметна цяжарнасць. І кожны раз сустракалі Ганну жанкі насмешліва, прытворна спачувалі.

— Распаўнела ты, Ганначка, у новым доме. Мусіць хлеб салодкі па густу прышоўся?

— Колькі ты гэта месяцаў як замужам?

І жанкі па пальцах пачыналі дакладна падлічваць дні, тыдні, месяцы...

Ківалі галовамі, пераглядаліся.

— Якраз к новаму хлебу новы едачок.

— Ох і не гавары. Наясіся... Адны слёзы, не хлеб.

—Грэх цяпер мець дзіця. Вялікі голад будзе, калі так усе пачнуць едачкоў дабываць.

... Было жніво. Свякроў і Ганна жалі. Пасярэдзіне загона былі заломлены буйнейшыя калівы жыта.

— Завітка, — сказала свякроў. — Выжынаць не можна. Трэба да знахара.—І, крыху падумаўшы, паясніла.—На дзяцей завітка, бачыш, спарышыкам. Двайню родзіш. Вось пакараў нас бог.

Абжаўшы завітку, свякроў раней пайшла дадому падпальваць у печы. Ганна асталася жаць. Толькі жаць у гэты адвячорак ёй не прышлося. Як толькі свякроў схавалася за густымі бабкамі снапоў, Ганна адчула боль у жываце. Яна села на поўмежак. «Можа пройдзе. Мо' ад таго, што цэлы дзень не разгіналася?» — думала яна. Але боль павялічваўся. Жанчына сядзела, скурчыўшыся на поўмежку. Над зямлёй плылі вячэрнія змрокі. Людзі пакідалі поле, толькі Ганна сядзела між снапоў на поўмежку. Нікога не было, ніхто не чуў яе крыку.

І так у полі, на поўмежку, Ганна радзіла першую дачку. І страх і радасць праніклі ў сэрца. У Ганны хапіла сіл дайсці дадому. Нованароджаную памылі і ахуталі ў пялёнкі са старой вынашанай кашулі. Ганна лягла на саламяны сяннік, і ёй, як ніколі, у гэтую ноч было мякка. Каля яе ляжала і лёгка дыхала яе дзіця, яе родная дачка. Ёй было прыемна думаць аб гэтым. Толькі радасць мацеры не падзяляла свякроў, не падзялялі браты і сёстры Паўла. У хаце было няветла, сурова.

— Хоць-бы хлопца радзіла, а то так сабе... вечнага дармаеда, — гаварыла свякроў.

Абстаноўка ў доме была напружаная, сумная. На сэрцы ў Ганны было нявесела. Маленькая дачка прастудзілася і цяжка захварэла. Нават вясковая лекарка Хвядора нічым не магла дапамагчы сваімі зёлкамі, траўкамі.

— Бог даў, бог і забярэ,—гаварыла лекарка.—Працівіцца грэх, Ганначка. Дай спакойна памерці дзіцяці.

І дастаўшы з-за пазухі кавалачак жоўтай свечкі, лекарка Хвядора паліла яго, штосьці хутка шаптала.

II.

Мінула многа год, і сцежка, пракладзеная Ганнай Пятроўнай, стала больш шырокаю, больш утаптанаю. Змянілася і Ганна: пастарэла, на твары тоненькія маршчынкі, толькі вочы свецяцца больш упэўнена, і паходка як-бы стала цвярдзейшаю, больш паважнаю. Перакінуўшы праз плячо каромыслы з вёдрамі, Ганна ідзе да рэчкі. Сустрэчныя саступаюць са сцежкі, даюць дарогу. Некаторыя азіраюцца і доўга праводзяць Ганну цёплым позіркам.

— У пашане сёння Пятроўна.

— Ад дзяцей пашана, факт. Нарадзі стольк, і ты будзеш у пашане.

— Каторым гэта яна цяжарная?

— Дзесятым. Ладная сямейка. Як з'едуцца летам—любата. Цэлы штаб—перагаварваюцца добрым словам прахожыя. А Ганна Пятроўна з каромысламі праз плячо ідзе велічнай і плаўнай хадою. І адзення мешкаватага, як бывала раней, Ганна цяпер не апранае. Наадварот, яна гэтым гардзіцца. За дзяцей пашана ад людзей, дапамога ад дзяржавы.

— Ты, Ганна, калі, скажам, вада трэба, то гукні, і мой Міша прынясе. Не ўломачак, і часу хапае,—неяк сказала суседка Параска.

Старэйшая дачка, якую Ганна нарадзіла на поўмежку,—цяпер у Кіеве. Дачуўшыся, што маці цяжарная дзесятым дзіцем, спецыяльна прыслала пісьмо, дзе піша ў жарт:

«Цябе, мама, да награды трэба прадставіць. Паязджай у Крэмль да Міхаіла Іванавіча Калініна і патрабуй ордэн...»

Павел таксама адносіцца з пашанай. «Вось учора,—думае Ганна,—сам прынёс дроў, пажартаваў:

— Не твая гэта справа. Раджай сокалаў. Прастор у нас шырокі, няхай лятаюць здаровенькія. Мора ў нас многа—няхай плаваюць вольны лебедзі».

... Яшчэ ў мінулым годзе ў калгасе пабудавалі радзільны дом. З раёна прыехала акушорка. Вясковую павітуху бабульку Лукер'ю пакінулі, забылі. Усе калгасніцы раджаюць у радзільным доме. У гэты-ж дом прывезлі і Ганну.

Пасцелі чыстыя, вокны шырокія, сонца многа. Чыста, утульна:

«Вось,—думае Ганна,—да чаго дажылася, дачакалася».

І Павел і акушорка прыкметна хваляваліся. Адна толькі Ганна адчувала сябе зусім спакойна і шчаслівa. У сэрцы нараджалася пачуццё новай любві да будучага дзіцяці, і яна з асалодай прыслухоўвалася да гэтага пачуцця. І ўсе былі добрыя да яе, так даглядалі за ёю, што Ганна такой ласкі, такіх клопатаў не бачыла ў жыцці.

Ганна нарадзіла двайню. Двух сыноў.

Праз некаторы час выпісалася з бальніцы, прыехала дамоў.

Хутка яна прылаўчылася абодвух сыноў трымаць і карміць разам. Прыемная стома авалодвала ёю. Ганна пачынала драмаць, ціхім голасам напяваць нешта няўвязнае, простае і роднае. І праплывалі добрыя, прыгожыя думы: вось растуць, падрастаюць яе сыны. Канчаюць школы... Прыязджаюць у родную вёску, ідуць па шырокай вуліцы... Усе ліпнуць да вокнаў, выходзяць на двор, пазіраюць услед сынам.

— Чые гэта такія малайцы?

— Хіба не ведаеш—Міхалюкі. Ганны Пятроўны сыны.

І ад гэтых дум на сэрцы Ганны хораша, светла.

А. БЯЛЕВІЧ.

Вёска Дуброўка, Узденскі раён.

ДРУЖАСКІ ШАРЖ

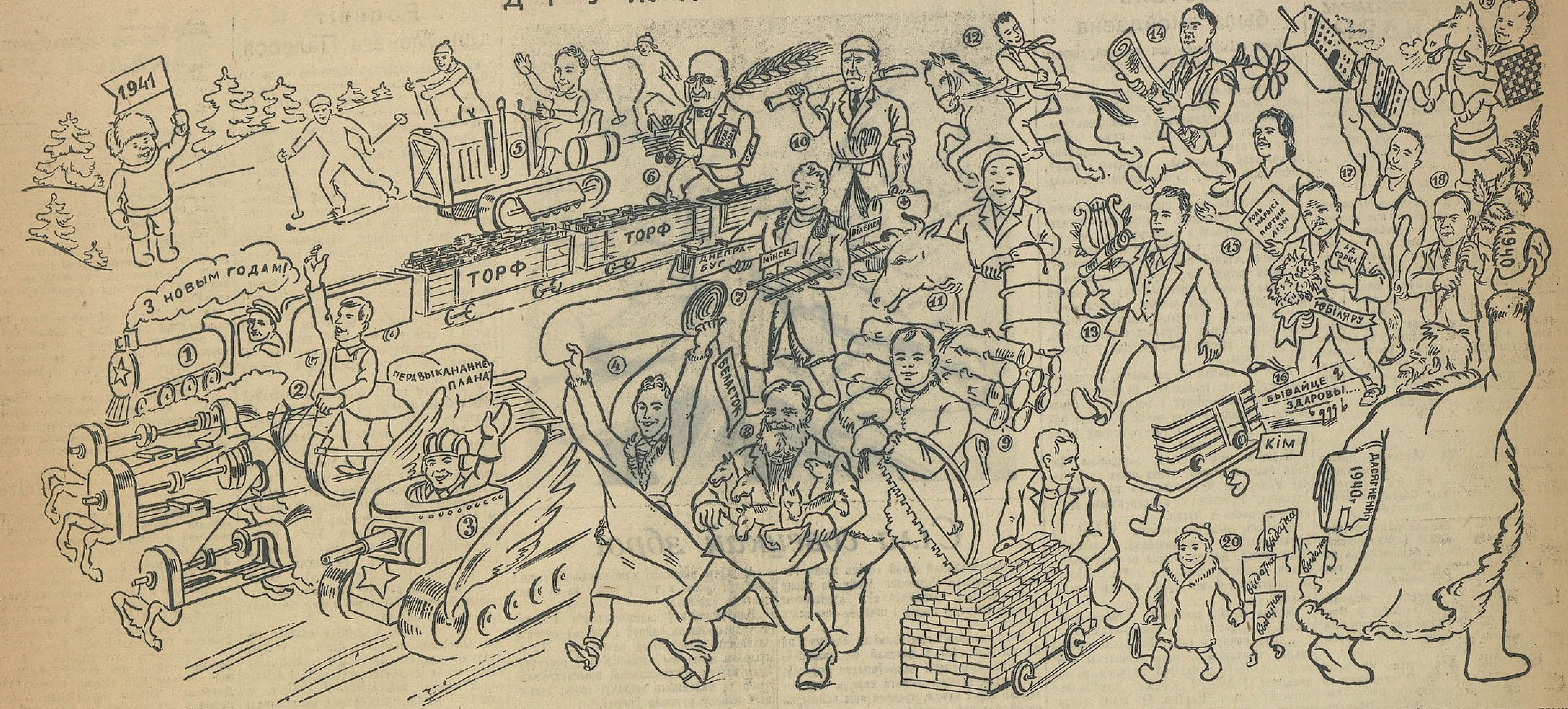

Малады, чырвонашчокі 1941 год прымае новагодні парад. Першымі праходзяць фізкультурнікі — пыжнікі.

1. Машыніст паравознага дэпо Брэст Л. Е. Наскоў са сваім новагоднім падарункам.

2. Многастаночнік Мінскага вагоннага дэпо А. Сіняк выехаў на парад са сваімі рысакамі.

3. Танкіст Чырвонай Арміі, які праславіўся ў баях з белафінамі. Прозвішча яго не называем па той прычыне, што вельмі многа танкістаў праславілася ў гэтых баях. Назаві аднаго—астатнія пакрыўдзяцца.

4. Матальшчыца пятага тэкстыльнага камбіната г. Беластока тав. Пудрыцкая нясе сцяг сваіх вытворчых перамог.

5. Трактарыстка Аўгустоўскай МТС тав. Пілецкая на сваёй легкавой машыне.

6. Акадэмік Вейс—загадчык кафедры механізацыі сельскай гаспадаркі Беларускага сельскагаспадарчага інстытута з'явіўся на новагодні парад са сваімі наглядными дапаможнікамі.

7. Новыя пабудовы. Іх назвы чытач бачыць на малюнку.

8. Знатны конюх, дэпутат Вярхоўнага Савета СССР тав. Батоўкін гоніць сваіх гадаванцаў на пашу.

9. Стаханавец-лесаруб Уладзімір Міцкевіч нясе на склад лесапачатка сваю гадавую норму—15 тысяч кубаметраў.

10. Прафесар-хірург Шапіра. 30-гадовы юбілей яго ўрачэбнай дзейнасці нядаўна адзначала грамадскасць Мінска. Ён вышаў на навагодні парад, як гаворыцца, ва ўсеўзбраенні.

11. Даярка калгаса «Прагрэс», Ельскага раёна, тав. Мазурэнка вяртаецца з калгаснай майстэрні, дзе заказала цесларам цэбар на 8 тысяч літраў малака.

12. Скульптар Глебаў імчыцца насустрач новым творчым поспехам.

13. Заслужаны артыст БССР Л. Рахленка нясе сцяг драматычнага тэатра.

14. Кампазітар Туранкоў трымае ў руках сваю кветку шчасця.

15. Народная артыстка СССР Л. Александроўская. Стары год праважае Марысяй, а новы сустракае Лізай. Сапраўды—адна ў многіх асобах.

16. Народны паэт БССР Янка Купала, песні якога ідуць ад сэрца, прымае прывітанні, якія ідуць ад сэрца чытачоў.

17. Майстар спорта, гіравік Наум Лапідус устанаўлівае ўсё новыя рэкорды. Калі так далей пойдзе, ён пачне пераносіць будынкі з Савецкай вуліцы на Ленінскую і наадварот. Гэта трэба ўлічыць гарсовету пры ажыццяўленні плана рэканструкцыі Мінска.

18. Пісьменнік Кандрат Крапіва, які смяецца апошнім,—у сваім уласным рэпертуары.

19. Чэмпіён БССР—майстар Верасаў трыумфальна ўязджае на белым шахматным кані ў Мінск пасля атрыманых перамог на XII усесаюзным шахматным турніры.

20. 1940 год вытрымаў экзамен на «выдатна». З поўным партфелем дасягненняў уходзіць гэты год у гісторыю барацьбы і перамог савецкага народа.

ПІСЬМО ТАВАРЫШУ

Дарагі прыяцель! Ты пытаеш, як мы жывем, і чым думаю заняцца ў новым годзе. Ахвотна напішу табе, але баюся, што не здолею перадаць усё тое, што адчуваю і што хачу сказаць.

Як ведаеш, пражыў я 29 год. 29 разоў праводзіў стары і сустракаў новы год. З новым шчасцем віншавалі мы адзін аднаго з года ў год. А яно, «шчасце» наша, было ўсё такім-жа суровым, крывавым. Я памятаю, калі мы ў 1934 годзе сабраліся на вечарынку ў Паўла і калі ў поўнач праспявалі пеўні на першы дзень новага года, ты па-украінску сказаў: «Ну, хлопці, добавився наш вік на ще один дурний рік».

І сапраўды, дваццаць такіх дрэнных год мы ўгробілі ў панскім «раі». Здавалася, што век прайшоў, што нашаму рабскаму жыццю не будзе канца. Але мы аджылі, уваскрэслі з таго часу, калі над нашай зямлёй загарэлася яркая, непагасная зорка, калі заззяў над нашай галавой сімвал працы — серп і молат. Мы адчулі сапраўднае жыццё. Мы выратаваны і другі ўжо год свабодна дыхаем, жывем і расцем.

Цяпер зіма. Але мне здаецца, што ўсё навокал нас цвіце, што сонца ярчэй і цяплей зараз, чым два годы таму назад. За час савецкай улады мы намнога выраслі, аб многім даведаліся, многа бачылі. Нядаўна мне прышлося пабываць у Маскве і Ленінградзе. Як раўнапраўны савецкі грамадзянін, праехаўся я па нашай неасяжнай радзіме. Эх, размахнулася-ж яна, радзіма, расшырылася і разраслася. Колькі прыгожасці і багацця ў ёй — не апісаць мне табе, не расказаць.

Бачыў я ў сталіцы багацейшыя музеі, галерэі, выстаўкі. Быў я ў лепшых тэатрах, гасцініцах, універмагах Масквы і Ленінграда. Колькі там прыгожасці і багацця. Сніў я цудоўныя справы і чуў казкі. Але гэта рэчаіснасць багацей за іх.

У Маскве я бачыў манголаў, калмыкаў, чачэнцаў, башкіраў. Ведаў я іх некалі з геаграфіі, бачыў на паперы, а цяпер гляджу — яны тут, жывыя, культурныя людзі, роўныя з усімі грамадзянамі СССР. Яны адчуваюць сябе тут як у сябе дома —смела, свабодна, горда. Радуюцца, весяляцца ў сапраўды адзінай інтэрнацыянальнай сям'і.

Я хачу табе, прыяцель, адказаць на тваё другое запытанне: аб чым мару. Хачу стварыць дзве карціны — адну з мінулага нашага жыцця, а другую — з новага. Два жыцці я хачу ўвасобіць на палатне, але баюся, што не знайду такіх цёплых і радасных тонаў, каб адлюстраваць наша шчаслівае жыццё. Паспрабую. Гавораць, што ў мяне ёсць здольнасці. Але я не настолькі разлічваю на гэтыя здольнасці, колькі на перажытыя мною, зведаныя і ўспрынятыя пачуцці мінулага і сучаснага.

Я часта прыпамінаю, як цябе дырэктарша прагнала са школы за тое, што на ёлку павесіў замест ангела вялікую пяцікантовую зорку, а нехта намаляваў на ёй крэйдай серп і молат. Помніш, Вася? А цяпер мы па-новаму наладзім ёлку і па-новаму будзем сустракаць новы год.

Я радуюся як дзіця надыходзячаму новаму году. Радуюся, бо адчуваю сябе ў сваёй новай радзіме так шчасліва, як дзіця на руках ў сваёй роднай маці.

Бывай здаровы, дарагі таварыш, віншую цябе з новым годам, з новым савецкім шчасцем.

І. РУДЧЫК,

служачы Брэсцкай абласной канторы Заготзярно, былы палітзняволены.

СОВЕЦКІ КАУЧУК

Каучукаводства яшчэ новая і мала вывучаная галіна сельскагаспадарчай вытворчасці. Галоўным каучуканосам у калгасах нашай рэспублікі, бясспрэчна, з'яўляецца кок-сагыз, вывезены з горных раёнаў Казахстана.

З гэтай цікавай культурай я пазнаёміўся ў далёкім Казахстане ў той час, [illegible] Прайшло [illegible] 7—8 год, і кок-сагыз [illegible]

У 1940 годзе мне прышлося непасрэдна заняцца каучуканосамі ў калгасах Быхаўскага раёна. [illegible]

[illegible] сельскагаспадарчай выстаўцы 1941 года.

Толькі прыблізныя падлікі паказваюць, што ў 1941 годзе мы зможам дабіцца не менш 35—40 цэнтнераў карэнняў і 20—25 кілаграмаў насення кок-сагыза з кожнага гектара пасеваў на тарфяніках. Каб гарантыраваць такі ўраджай, мы за зіму правядзём рад важнейшых мерапрыемстваў.

[illegible]

А. М. ВІЛЕНСКІ,

аграном-каучуказнавец Быхаўскага райземаддзела.

ПРЭМІРАВАННЕ ПЕРАДАВІКОЎ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ

За атрыманне высокіх ураджаяў [illegible] Па Мінскай вобласці прэміравана 378 перадавікоў [illegible] на суму 70.000 рублёў. [illegible]

[illegible]

БУДЗЕМ МЕЦЬ ПРАФЕСІЮ

Самаму старшаму з нас 15 год. Толькі з расказаў бацькоў, настаўнікаў, з літаратуры мы ведаем, якім быў лёс маладога чалавека ў дарэвалюцыйнай царскай Расіі. Нам таксама вядома, як цяжка працоўнай моладзі капіталістычных краін прабіць сабе дарогу ў жыццё. А нам, дзецям савецкай краіны, ужо з маленства адкрыты ўсе шляхі.

Вось мы, яшчэ будучы вучнямі школы, часценька дзяліліся сваімі марамі: кім кожны з нас хоча стаць. Мы ведаем, што нам краіна стварае ўсе ўмовы, каб стаць карыснымі грамадзянамі нашай сацыялістычнай радзімы.

Калі ў 1940 годзе савецкі ўрад заклікаў моладзь у рамесленыя і чыгуначныя вучылішчы і школы фабрычна-заводскага абучэння, мы з радасцю рашылі выбраць сабе прафесію металістаў.

У Гомельскае рамесленае вучылішча № 1, куды мы паступілі добраахвотна, прыбылі юнакі з усіх канцоў ордэнаноснай Беларусі. Гэта здаровая, бадзёрая моладзь, якая імкнецца стаць кваліфікаванымі рабочымі.

Нам створаны ўсе неабходныя ўмовы для нармальнай вучобы. Светлыя класы, утульны інтэрнат, выдатна абсталяваныя майстэрні, сытная і смачная ежа. Апрача вытворчай практыкі, кожны з нас вывучае фізіку, матэматыку, чарчэнне. Пад кіраўніцтвам вопытных майстроў з нас рыхтуюць спецыялістаў: слёсараў, токараў, ліцейшчыкаў—усе тыя прафесіі, якія неабходны для далейшага развіцця нашай сацыялістычнай прамысловасці.

Мы будзем мець прафесію. На клопаты партыі і ўрада адкажам выдатнай вучобай, высокай свядомай дысцыплінай. Будзем дастойным рэзервам сацыялістычнай прамысловасці.

Вучні гомельскага рамесленага вучылішча металістаў № 1:

Сяргей МІЧУРА,
Эдзік ТЭНЕНБАУМ,
Сяргей МАСЛЮКОЎ.

Сустракаванне новага года ў дзіцячым садзе [illegible]

Фота Б. Дынкіна.

ХРОНІКА МІНСКА ЗА 1940 ГОД

На календарных старонках 1940 года запісана многа слаўных перамог.

Сталіца БССР—г. Мінск—узбагацілася новымі прадпрыемствамі, прыгожымі школамі, комунальнымі будынкамі.

Нанава адбудаван і прыгожа аздоблен мінскі вакзал. Па архітэктуры і ўнутранай аддзелцы ён займае адно з першых месц у Савецкім Саюзе.

На былой забалочанай акраіне — Камароўцы—высяцца найлепшыя будынкі горада. Сярод іх манументальны будынак Акадэміі навук БССР з каланадай, светлы клінічны гарадок, політэхнічны інстытут.

Уступіў у строй новы радыёзавод. Учора з канвеера завода сышло 60 новых радыёпрыёмнікаў «КІМ» і «Піонер». Горад узбагаціўся новай культурнай установай—Карціннай галерэяй. Тут 8 лістапада адкрылася выстаўка — «Ленін і Сталін — арганізатары БССР». За 50 дзён выстаўку наведала звыш 8 тыс. чалавек.

Адным з буйнейшых кнігасховішчаў у Саюзе з'яўляецца мінская Цэнтральная бібліятэка імені Леніна. Кожны дзень сюды прыбываюць пасылкі з кнігамі, якія выдаюцца ў Савецкім Саюзе і за мяжой. За год атрымана 96.217 тамоў, у тым ліку 2.776 кніг з Кітая, Японіі, Германіі, Амерыкі. У мінулым годзе бібліятэку наведала 318.252 студэнты, навуковыя работнікі, рабочыя і служачыя. Ім было выдана 565.436 кніг.

Каля 2 тысяч чалавек атрымалі вышэйшую асвету ў сценах 8 вышэйшых навучальных устаноў сталіцы.

Разам з ростам матэрыяльнага дабрабыту расце і культура працоўных. Тэатры горада наведала больш 500 тыс. чалавек, у тым ліку Тэатр Оперы і балета каля 150 тысяч. 2,5 млн. чал. пабывала ў кінотэатрах.

Вялікімі дасягненнямі сустракаюць новы год фізкультурнікі сталіцы. У іх балансе—40 новых рэкордаў па лёгкай атлетыцы. Штангісты ўстанавілі 6 рэкордаў, з іх адзін — сусветны.

Многа новых рэкордаў устанавілі плаўцы, канькабежцы, лыжнікі. 6 мацнейшых фізкультурнікаў горада атрымалі званне майстроў спорта.

Да паслуг працоўных сталіцы БССР — трамвай, аўтобусы, таксі. За 366 дзён трамваем перавезена 48.300 тысяч пасажыраў.

Новагодні бал у клубе імені Сталіна

30 снежня ў клубе імені Сталіна (Мінск) адбыўся новагодні бал-маскарад. Пакоі клуба запоўнілі 500 школьнікаў 8—10 класаў Варашылаўскага раёна. Удзельнікаў бал-маскарада віншаваў з надыходзячым новым годам сакратар Варашылаўскага райкома комсамола тав. Мухля.

У адбыўшымся канцэрце прынялі ўдзел народны артыст БССР т. Засецкі і заслужаныя артысты рэспублікі тт. Арсенка, Балоцін і інш.

7 удзельнікаў бал-маскарада атрымалі прызы за лепшае выкананне народных танцаў.

Л. ПАПКОВІЧ.

1.530.700 газет і журналаў

На БССР закончылася падпіска на газеты і журналы. Працоўныя рэспублікі ў 1941 годзе будуць атрымліваць 1.140.700 цэнтральных, рэспубліканскіх, абласных і раённых газет і 390 тысяч журналаў.

ШАХМАТЫ

З новым годам, таварышы шахматысты!

Як вы, напэўна, памятаеце, не так даўно мы праводзілі «вясёлы конкурс»—рашэнне задач-жартаў. Там былі розныя цудоўныя маты: і ў поўхода, і ў адзін ход, і ў два хады.

А днямі мы сустрэліся з майстрам Верасавым. Сёе-тое ўспомнілі, аб сім-тым пагаварылі. Успомнілі і конкурс. Майстар Верасаў і кажа: «Што-ж гэта вы даіцё задачы ў такую вялікую колькасць хадоў!.. Вы вось дайце мат у... 1/4 хода!»

Вось табе, думаем, і справа! Як-жа гэта — у 1/4 хода?.. Нешта не здаралася бачыць такіх задач. Майстар усміхнуўся і кажа: «Ёсць магчымасць даць мат і ў 1/4 хода. Ідэя ў тым...» (Не... Зараз не скажам!). Вельмі гэта нас зацікавіла. Прагледзелі мы ўсіх «класікаў» юмарыстычнай кампазіцыі — нічога падыходзячага не знайшлі. А тут падаспела сустрэча новага года. Пасля аднаго-двух тостаў мы і рашылі: што нам класікі! — складзем самі. Расставілі шахматы — гатова!

МАТ У 1/4 ХОДА!

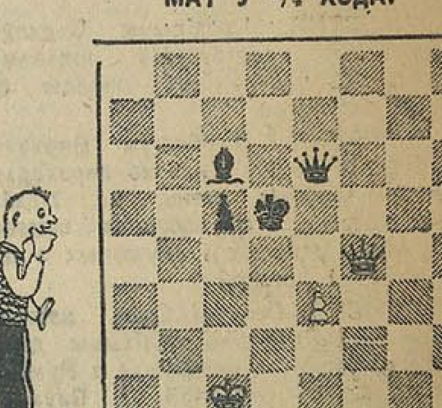

Атрымалася зусім няблага! Аж самім цяжка рашыць, пакуль не пачынае [illegible] ў азарт. [illegible] будзе задача, дык задача!

МАТ У 3/4 ХОДА!!

На гэтыя дзве задачы абвяшчаем навагодні жартаўлівы конкурс. Тэрмін адсылкі рашэння — 10 дзён.

М., М., Ш.

Сёння ў тэатрах і кіно

Дзяржаўны ордэна Леніна вялікі тэатр оперы і балета БССР — спектакль для школьнікаў — **Лебядзінае возера.** Пачатак у 6.30 веч. Першы Беларускі дзяржаўны ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга драматычны тэатр — **Платон Крэчат.** Дзяржаўны яўрэйскі тэатр БССР—раніцай **«А крумер шыдэх»,** вечарам— **«Цвей куніслемлэх».** Кінотэатры: «Чырвоная зорка» — Сібіракі, «Родина» — Якаў Свярдлоў, «Інтэрнацыянал» — Асаль, «Спартак» — Маё каханне.

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНОЎ.

У4548. Мінск, друкарня «Звязды», Савецкая, 49.